



ЎРГАНИШ, ТАҲЛИЛ ҚИЛИШ,
ЕЧИМ ТОПИШ — **ФАОЛНИНГ**
ЯНГИ ИШ УСЛУБИ

4-с.

Натижа учун масъулият
ва имконият бир жойда
бўлиши керак

7-с.



ЎЗБЕКИСТОН МАҲАЛЛАЛАРИ УЮШМАСИНИНГ ИЖТИМОЙ-СИЁСИЙ, МАЪНАВИЙ-МАЪРИФИЙ ГАЗЕТАСИ

№74
(2402)

2026 йил
12 СЕНТЯБРЬ,
ШАНБА

Mahalla

ХАЛҚҚА ЯНАДА ЯҚИН

WWW.UZMAHALLA.UZ

2026 йил — “МАҲАЛЛАНИ РИВОЖЛАНТИРИШ ВА ЖАМИЯТНИ ЮКСАЛТИРИШ ЙИЛИ”

МАҲАЛЛА ИСЛОҲОТЛАР
МАРКАЗИДА

**ВАКОЛАТ БОР ЖОЙДА
ТАШАББУС, ТАШАББУС
БОР ЖОЙДА НАТИЖА
БЎЛИШИ КЕРАК**

Бугун маҳалладаги ҳар бир масалани ҳал этиш учун зарур шарт-шароит яратилган: маҳалла раиси ҳамда “еттилик”нинг ҳар бир аъзосида ўз вазифаси доирасида аниқ имкониятлар, ресурс ва ваколат бор. Демак, асосий масала — мавжуд имкониятдан қай даражада фойдаланилаётгани, масъулиятнинг шахсий ташаббус билан уйғунлашиб, аниқ натижага айланаётганидир.



КУН НАФАСИ



Президент Шавкат Мирзиёев пойтахтимизнинг Олмазор туманидаги “Қичқирик” маҳалласида амалга оширилган ободонлаштириш ишлари ва аҳоли учун яратилган шароитлар билан танишди.

Ташкил топганига ўттиз йилдан ошган ушбу маҳаллада 23 та кўп қаватли уй жойлашган. 1 минг 416 та хонадонда 5 минг 400 нафардан зиёд аҳоли истиқомат қилади. Президентимизнинг 2024 йил 25 июндаги “Маҳаллаларни ободонлаштириш, кўкаламзорлаштириш ва қиёфасини тубдан яхшилашга доир қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги қарори асосида амалга оширилган ўзгаришлар натижа-сида маҳалла бугун бутунлай янги қиёфа касб этди.

“Обод маҳалла” давлат дастури доира-сидаги ушбу лойиҳага маҳаллий бюджет-дан 71,4 миллиард сўм маблағ йўналти-рилди. Натижада ҳудуд замонавий “яшил” шаҳарсозлик муҳитини ўзида мужассам эт-ган ҳақиқий экологик маҳаллага айланди.

Энг катта янгиликлардан бири — Қичқирик канали қирғоғи бўйлаб барпо этилган сайилгоҳ бўлди. Унинг узунлиги 2,4 километрни ташкил этади. Сув бўйи ҳудуди аҳоли туну кун ҳордиқ чиқаради-ган шинам ва озода масканга айланти-рилди. Бу ерда 12,4 километр узунликда пиёдалар йўлағи ётқизилди, қўшимча яшил ҳудуд ташкил этилди. Сув ҳавзаси устида мухташам айвон, 14 та шийпон, чархпалак ва фавворалар қурилди.

Турар жойларнинг ташқи кўриниши ҳам янгиланди. Аҳоли дам олиши учун юзлаб ўриндиқлар, ёритиш чироқлари ўрнатилди. 12 та воркаут майдончаси ва 3 та футбол майдони барпо этилди, кутуб-хоналар фойдаланишга топширилди. Тад-биркорлик ҳам жадал ривожланиб, 47 та тадбиркорлик субъекти фаолият юритмоқда. Янги лойиҳалар ҳисобига 61 та янги иш ўрни яратилди.

Давлатимиз раҳбари шу ернинг ўзида аҳоли бандлигини таъминлаш ва камбағаллик билан ишлаш бўйича масъулларга кўрсатмалар берди.

“Қичқирик” маҳалласида ҳам бу борада ўзига хос тизим йўлга қўйил-моқда. Масалан, ҳудудда республика-да биринчилардан бўлиб замонавий минорали автотурагҳо ўрнатилди. Бундан ташқари, шинам амфитеатр ҳам барпо этилди. 2 та давлат мактабгача таълим ташкилотида ҳам кенг қўлам-ли қурилиш ва реконструкция ишлари амалга оширилди.

Давлатимиз раҳбари ушбу муасса-салардан бири — 441-боғчада яратил-ган шароитлар билан ҳам танишди. Президентимизга муассасада болалар учун яратилган “Ўзбек тилини ўйнаб ўрганамиз” махсус интерактив плат-формасининг имкониятлари ҳақида маълумот берилди. Шунингдек, боғча-да ташкил этилган йўл ҳаракати хавф-сизлиги тўғраги фаолияти билан ҳам танишилди.

Президент Матбуот хизмати
ахбороти асосида тайёрланди.

ОЧИҚ МИНБАРДАГИ
ОШКОРА ГАПЛАР

**ҲАР ҚАНДАЙ
ҒОЯ, АВВАЛО,
САМАРАСИГА КўРА
БАҲОЛАНАДИ**

Маҳалладаги ўзгаришлар “маҳаллабай” иш усулини “ижтимоий таъминотчи” мақомидан “бизнес-маслаҳатчи” ва “лойиҳа менежери” мақомига ўтказди.



Эндиликда ҳоким ёр-дамчиси банк билан биргаликда фуқарога пул эмас, балки тай-ёр даромад келтирувчи лойи-хавий ечим бериши шарт. Бу эса иқтисодиётимизнинг энг қуйи бўғинида ҳақиқий сифат ўсишига, ажратилаётган дав-лат маблағларининг мақсадли сарфланишига ва энг муҳими, аҳолининг реал даромадлари ошишига хизмат қилади.

3-саҳифада.

ТАҲЛИЛ

**ИСТАК ВА
ИМКОНИЯТНИ
УЙҒУНЛАШТИРИШ
ЕТАКЧИНИНГ
МАҲОРАТИГА БОҒЛИҚ**

Бугун ёшлар етакчисининг фаолиятини фақат “неча нафар ёш ишга жойлаштирилди?” деган кўрсаткич билан баҳолаш етарли эмас.



Аввало, йигит-қизларнинг қайси ишга қизиқиши, қандай даромадни мақсад қи-лаётгани ва қаерда ишлаш им-конияти борлигини аниқлаш керак. Шундан кейингина унга мос иш, касбга ўқитиш ёки тадбиркорлик йўналишини белгилаш мумкин.

Шу сабабли соҳа мутасад-дилари олдида бандликни фақат “ишга жойлаштириш” кўрсаткичи билан эмас, унинг давомийлиги билан баҳолаш масаласи турибди. Бу эса, аввало, маҳалладаги ёшлар етакчисининг ишлаш усулини ўзгартиришни талаб қилади.

5-саҳифада.

Маҳалла раиси учун ташаббускорлик ва масъулият ҳисси лавозим вазифа-сининг бир қисми бўлиш билан бирга, унинг кунда-лик фаолиятини белгилайдиган ички мезон ҳам саналади. Чунки маҳалладаги ҳар бир муаммо ким-нингдир топширигини кутиб тур-майди: аҳоли муурожаати, оилада-ги муаммо, ишсиз фуқаро раисдан ўз вақтида қарор ва ҳаракатни ку-тади. Шу маънода, яхши раиснинг фаолиятини ўзи илгари сурган ташаббуслар ва уларнинг маҳал-ла ҳаётида берган аниқ самараси белгилайди.

Давлатимиз раҳбари жорий йил 16 июлда маҳаллаларга янги муҳит олиб кириш ҳамда “маҳал-ла еттилиги” фаолиятини янгича ташкил қилиш бўйича ўтказил-ган видеоселектор йиғилишида айна шу жиҳатга алоҳида эътибор қаратган эди: “Лўнда айтганда, ҳу-дуддаги масалаларни ҳал қилиш учун ҳокимда ҳам, маҳалла раи-сида ҳам, умуман, “еттилик”нинг ҳар бир вакилида ресурс ва ва-колат бор. Еттишмаётган жиҳат — масъулият ва ташаббускорлик”.

Давоми 2-саҳифада.

8-саҳифа



**ЧЕКЛОВЛАРГА
УЗИЛ-КЕСИЛ
НУҚТА ҚЎЙИЛДИ**



**ЯНГИ ТИЗИМ ИЖТИМОЙ
ХОДИМГА ҚАНДАЙ
ИМКОНИЯТЛАР ЯРАТАДИ?**

Инсон ҳаётининг энг оғир палласида унинг эшигини биринчи бўлиб қоқадиган мутахассислардан бири — ижтимоий ходимдир. Ойлада зўравонлик содир бўлганда, бола ҳимояга муҳтож қолганда, ногиронлиги бўлган шахс кундалик ҳаётда кўмакка эҳтиёж сезганда, кекса ёки ёлғиз инсон мураккаб вазиятга тушганда айнан шу мутахассиснинг билими, вазиятни баҳолай олиш қобилияти ва профессионал қарори инсон тақдирига тўғридан-тўғри таъсир кўрсатади.

6-саҳифада.

**"MAHALLA" — 26 ЙИЛЛИК
ТАЖРИБАМНИНГ ҲАМРОҲИ"**

Абдужалил ҚОРАТОВЕВ,
Янгийўл шаҳридаги
“Мустақиллик” маҳалласи
раиси:

— Йигирма олти йилдан бўён битта маҳаллага раис-лик қилиб келаман. Бу давр мен учун катта тажриба ва ма-лака ошириш имконини бер-ди. Лекин халқ билан ишлаш жараёни тинимсиз изланиш-ни ҳам талаб қилади. Бу бора-да “Mahalla” газетаси доимий ҳамроҳимга айланган.

Ижтимоий тармоқдаги шовкин-сурон ва шов-шув-ли хабарлардан чарчаганда, почта қутисидан “Mahalla” газетасининг ўзига хос хиди ва варақлаб ўқиш лаззати бутунлай бошқача оламга етаклайди. Бу шунчаки ижод-корнинг қалам маҳсули эмас, аксинча, ҳар биримизнинг кундалик ҳаётимизнинг жон-ли аксидир. “Еттилик” вакил-лари билан унинг ҳар бир сонини интиқлик билан кута-миз. Эринмай саҳифаларни бирма-бир ҳижжалаб ўқиб чиқаман.



МЕН ОБУНА
БЎЛДИМ,
СИЗ-ЧИ?

Ҳамкасбларимиз эришаётган ютуқлардан илҳомланиб, уларнинг тажрибала-рини амалга татбиқ қилишдан катта завқ оламиз. Шу боис **нашрга биринчилар-дан бўлиб обуна бўлишни қанда қилмаймиз.** Шу кунларда “Mahalla ko” zgsu” журна-лига ҳам 2027 йил учун ёзилишни мақсад қилганмиз.



**БМТНИНГ
ЎЗБЕКИСТОНДАГИ
ДОИМИЙ ВАКИЛИ
САБИНЕ МАҲЎЎЗИ**
яшайдиган Яшнобод
тумани “Арғин”
маҳалласидаги
кутубхонага 35 та китоб
топширди.



**БАЛИҚЧИ
ТУМАНИДАГИ “ҚИЯЛИ”
МАҲАЛЛАСИДА**
замонавий ва қулай
йиғин идораси биноси
қурилиб, фойдаланишга
топширилди.



**ПАСТДАРҒОМ
ТУМАНИДАГИ “ОШИҚ
ОТА” МАҲАЛЛАСИДА**
“Ташаббусли бюджет”
лойиҳаси доирасида
2 километрдан ортиқ
ички йўللарга асфальт
ётқизилди.

“МАҲАЛЛА РАИСИ, БУ — МАҲАЛЛАНИНГ ВИЖДОНИ!”

Давоми. Бошланиши 1-саҳифада.

МАҲАЛЛА ИСЛОҲОТЛАР МАРКАЗИДА

Ваколат бор жойда ташаббус, ташаббус бор жойда натижа бўлиши керак

**Ахрор ҒУЛОМОВ,
Ўзбекистон маҳаллалари
уюшмаси бўлим бошлиғи.**

Бугунги амалиёт ҳам ташаббускорлик нечоғлиқ муҳим эканини кўрсатади. Мисол учун, жорий йилнинг олти ойида Халқ қабулхоналари орқали 87 та маҳалланинг ҳар биридан 200 тадан ортиқ мурожаат келиб тушган. Бундай кўрсаткич, аввало, муаммоларни маҳалланинг ўзида аниқлаш, уларни устуворлиги бўйича саралаш ва ечимини қуйи бўғиннинг ўзида ташкил этишда камчиликлар борлигини кўрсатади.

Ташаббускорликнинг яна бир муҳим мезони — маҳалла аҳолисини умумий маънафат атрофида бирлаштира олиш. “Ташаббусли бюджет” доирасида жорий йилда 7,5 триллион сўм маблағ йўналтирилган бир пайтда 2 136 та маҳаллада бирорта лойиҳанинг қолиб бўлмагани шу нуктага назардан жиддий таҳлилни талаб қилади.

Масъулиятнинг энг оғирлиқ кўриниши эса камбағал оилалар билан ишлашда кўринади. Айрим маҳаллаларда лойиҳаларга бундай оилаларни жалб қилиш даражасининг пастлиги, 960 та камбағал оила яшайдиган 32 та маҳаллада бирорта эҳтиёжманд фуқаронинг доимий ишга жойлаштирилмагани натижага шахсий масъулият билан ёндашиш зарурлигини аниқлатади.

Аёнки, маҳалла раисидан энди муаммони қайд этиш ёки юқорига етказиш эмас, унинг сабабини аниқлаб, ечимини ташкил этиш талаб этиляпти. Бундай натижа эса ваколатдан фойдаланиш, ташаббус кўрсатиш ва қабул қилинган қарор учун шахсий масъулият билан таъминланади.

Нега айрим раисларда ташаббускорлик сезилмапти? Ташаббус ва масъулиятнинг етишмаслигида бир нечта омил сабаб бўлмоқда. **Биринчиси**, айрим раисларда ҳали ҳам юқоридан вазифа қутиш психологияси сақланиб қолаётгани. Ваколат берилган бўлса-да, ташаб-



бус билан қарор қабул қилишдан кўра, тайёр топшириқни бажариш осон йўл сифатида қабул қилинмоқда. Натижада маҳаллада ҳал қилиниши мумкин бўлган масалалар ҳам мурожаат, топшириқ ёки кўрсатма даражасига чиқиб кетади. **Аслида, ташаббуснинг биринчи белгиси — топшириққа эҳтиёж қолдирмайдиган қарорни ўз вақтида қабул қилишдир.**

Иккинчиси, маҳалла имкониятларини иқтисодий жиҳатдан кўра олмаслик. Бўш ер, фойдаланилмаётган бино, ишлашга тайёр аҳоли, маҳаллий тадбиркор ва мавжуд инфратузилма кўпинча бир-бири билан боғланган ресурс сифатида таҳлил қилинмаяпти. Ваҳоланки, раиснинг ташаббуси айнан шу нуктада — мавжуд ресурсларни бир-бирига боғлаб, улардан янги қиймат ярат олишида намоён бўлади. **Ресурсни кўрган раис имкониятни кўради, имкониятни боғлай олган раис эса натижа яратади.**

Учинчиси, “еттилик” фаолиятини ягона натижага йўналтиришда раиснинг раҳбарлик позицияси етарли даражада намоён бўлмаётгани. Ҳар бир вакил ўз йўналишини бўйича ишласа-да, бу ишлар бир маҳалланинг аниқ натижасига бирлаштирилмаса, етти нафар мутахассиснинг фаолияти еттига алоҳида ҳисоботга айланиб қолади.

Раиснинг шахсий масъулияти кучайтирилди Юқоридаги таҳлиллардан келиб чиқиб, ҳақли савол туғилади: маҳалла раисининг ташаббускорлиги ва масъулиятини қандай ошириш мумкин?

Айтиш керакки, бу борада аллақачон ҳуқуқий асос яратилди. Давлатимиз раҳбарининг 2026 йил 24 июндаги “Маҳалла бошқарувини самарали ташкил этишга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги фармони маҳалла бошқарувини сифат жиҳатидан янги bosқичга олиб чиқди. Маҳалла раисининг ҳуқуқий мақоми, ваколатлари ва шахсий масъулияти тубдан кучайтирилди.

Эндиликда раислар маҳалла тараққиёти учун шахсан масъул стратегик раҳбар сифатида эътироф этилди. Уларнинг зиммасига маҳалланинг барча соҳаларини қамраб олувчи, раисларни ташаббускорликка ундовчи 26 та асосий вазифа юклатилди ҳамда маҳаллада амалга оширилаётган ислохотларнинг самараси учун **шахсий масъулияти** кучайтирилди.

Фармоннинг энг муҳим янгилекларидан бири — **маҳалла раиси** ҳар ойда камида бир марта маҳаллада ҳал этилмаган долзарб масалаларни туман (шаҳар) ҳокимига қиритиши шарт. Бу аҳоли муаммоларини маҳалла даражасида қилиб кетмасдан, тегишли даражада қўриб чиқиш ва ҳал қилишининг узлуқсиз тизимини таъминлайди. Айни жараён раисдан масъулиятни ўз бўйига олишни, ташаббусдан қочмасликни талаб қилади.

Бундан буён маҳалла раиси кундалик муаммоларни ҳал қилиш билан чекланиб қолмайди. У маҳалланинг ижтимоий ҳолати, иқтисодий имкониятлари, инфратузилмаси, аҳоли таркиби, тадбиркорлик салоҳияти, муаммолари ва ривожланиш эҳтиёжларини чуқур таҳлил қилган ҳолда, маҳалла ривожланишининг аниқ режасини ишлаб чиқади. Бу ташаббус маҳалланинг эртанги эҳтиёжларини ҳам олдиндан кўра билиш ва шунга мос чоралар қўришга замин яратади.

Қолаверса, раислар “маҳалла еттилиги”ни ягона жамоага айлантиради, ҳар бир хонадон билан манзилли ишлаб, ҳар бир аниқланган муаммо бўйича амалий ечим ишлаб чиқади. Давлат ташкилотлари билан натижадор ҳамкорликни таъминлайди, “Рақамли маҳалла” платформаси асосида бошқарувни ташкил этади, энг муҳими, маҳаллада эришилган натижалар учун шахсан жавобгар бўлади.

Ташаббускорлик топшириқ билан бўлмайди

Аслини олганда, ташаббускорликни бирор қарор ёки топшириқ билан маҳалла раисларининг онига сингдириб бўлмайди. Чунки ташаббус, аввало, инсоннинг ўзида шаклланган позиция — маҳалла ҳаётига берадиган фарқ бўлмаслик, мавжуд имкониятни кўра билиш ва “буни қандай ҳал қилсам бўлади?” деб ўйлашдан бошланади.

Агар раис ҳар бир масалада юқоридан кўрсатма ёки тайёр ечим қўтиб қолса, унга қанча ваколат берилмасин, ташаббус қўтилган натижани бермайди. Шунинг учун раисларнинг ташаббускорлигини ошириш масаласи уларда шахсий масъулият, мустақил қарор қабул қилиш ва натижа учун жавоб бериш маданиятини шакллантиришдан бошланиши керак.

Раислар фаолиятининг асосий мезонини жараёндан натижага қўчириш лозим. Яъни раис қанча йиғилиш ўтказгани ёки қанча масалани юқори ташкилотга олиб чиққанидан кўра, ўз ташаббуси билан маҳаллада нимани ўзгартиргани муҳим бўлиши зарур. Ҳар бир раис йил якунида “менинг ташаббусим билан маҳаллада қандай муҳим ўзгариш бўлди?” деган саволга аниқ жавоб бера олиши керак.

Раисларнинг юқори ташкилотга мурожаат қилиш маданиятини ўзгартариш лозим. Муаммо билан эмас, тайёр буюртма билан чиқиш тамойили жорий этилса, ташаббуснинг сифати ҳам ошади. Масалан, “маҳаллада ишсизлар кўп” деган маълумот ўрнига қанча ишсиз борлиги, уларнинг қанча қилиш мумкинлиги, бунинг учун қандай ер ёки бино мавжудлиги, қанча маблағ талаб этилиши, қайси ташкилотнинг қандай ёрдами зарурлиги ва натижада нечта иш ўрни яратилиши кўрсатилади. Шунда раис муаммони юқорига узатувчи эмас, унинг ечимини тайёрлаб берувчи ҳудудий буюртмачига айланади.

Энг муҳими, ташаббускорликни фақат назорат билан эмас, натижа ва ракобат муҳити билан кучайтириш керак. Бир хил ресурс ва ваколатга эга икки маҳалланинг бири 40 та иш ўрни яратиб, иккинчиси натижа кўрсат олмаса, улар ўртасидаги фарқни фақат маблағ билан изоҳлаб бўлмайди. Бу ерда раиснинг ҳудудни билиши, имкониятни кўра олиши, одамларни бирлаштири-

“Янги Ўзбекистон қиёфасидаги МАҲАЛЛА”

Маҳалламизда 1 001 та хонадонда қарийб 4 800 нафар аҳоли истиқомат қилади. Бу — қарийб беш мингта тақдир, беш мингта эҳтиёж, беш мингта интилиш дегани. Шунинг учун маҳалладаги ҳар қандай лойиҳа, аввало, инсон ҳаётидаги аниқ эҳтиёжга жавоб бериши керак, деган қарашни иш услубимизга айлантирганмиз.

ОБОДЛИК ВА ИҚТИСОДИЙ ФАОЛЛИК УЙҒУН БЎЛСА...

**Мирзамаҳмуд АҲМАДАЛИЕВ,
Фарғона шахридаги
“Тинчлик” маҳалласи раиси.**

Жорий йилда эса йиғинимиз “Янги Ўзбекистон қиёфасидаги маҳалла” лойиҳасига қиритилиб, 5 миллиард сўм маблағ ажратилди. Жараёнда йўлларни таъмирлаш, электр таъминоти муаммоларини бартараф этиш, қуёш панеллари ва замонавий кўча чиқроқларини ўрнатиш ишлари амалга оширилади.

Маҳалла тараққиётини иқтисодий фаолликсиз тасаввур этиб бўлмайди. Шу мақсадда 45 гектар майдонда “Бақай” саноат ҳудуди ташкил этилди ва бу ерда бешта лойиҳа амалга оширилди. 80 нафардан зиёд тадбиркор транспорт-логистика соҳасида фаолият юритмоқда. Мисол учун, тадбиркор Содикқўнон Худойбергенов ташаббуси билан асал маҳсулотлари дўкони ташкил этилган, асалари маҳсулотларидан фойдаланган ҳолда соғломлаштириш хизматларини кўрсатувчи 40 ўринли марказ иш бошлаган. Айни пайтда фитнес маркази қуриляпти.

Маҳалламиздаги энг йирик лойиҳалардан бири Исфайрам сойи ҳудудида барпо этилаётган экотуризм мажмуасидир. Қиймати 80 миллиард сўм бўлган лойиҳа доирасида голф майдонлари, пляжлар, янги ҳайвонот боғи ва экосона ташкил этилиши режалаштирилган. Бу мажмуа фақат туризм объекти бўлиб қолмасдан, маҳаллий аҳоли учун хизмат кўрсатиш, савдо, умумий овқатланиш, транспорт ва бошқа йўналишларда янги даромад манбалари шаклланишига хизмат қилиши керак.

Шу боис келгусида йирик инвестиция лойиҳаларини маҳалла аҳолисининг иқтисодий фаоллиги билан янада яқин боғлаш муҳим, деб ҳисоблайман. Ёшларни туризм ва сервис соҳаларига тайёрлаш, хотин-қизларни касбга йўналтириш, кичик тадбиркорлик субъектларини йирик лойиҳалар атрофидаги хизматлар заنجирига жалб қилиш маҳалланинг ички иқтисодий имкониятларини кенгайтиради. Лойиҳанинг ҳақиқий самараси унинг аҳоли ҳаётига қанча қўшимча қиймат олиб қириши билан белгиланади.



Маҳалланинг янги биноси 2025 йил декабрь ойида фойдаланишга топширилди. Қиймати 3 миллиард сўм бўлган ушбу иншоот давлат-хусусий шериклик асосида тадбиркор Фарход Холитғилов ташаббуси билан барпо этилди. “Ташаббусли бюджет” доирасида, кимни жалб этгани, қайси ресурсни ишга солгани ва натижага қандай эришгани бўйича ечим модели сифатида ўрганилиши керак.

Умуман олганда, маҳалла раисига бугун берилган ваколатлар унинг масъулиятини ҳам мутаносиб равишда оширди. Энди раиснинг асосий вазифаси мавжуд имкониятларни ҳаракатга келтириш; муаммолардан устуворини танлаб, ечимга айлантириш; аҳолини аниқ мақсад атрофида бирлаштиришдан иборат. Ташаббус — раиснинг ўз ишини бошлаш қобилияти бўлса, масъулият — бошлаган ишини натижага етказиш мажбуриятидир. Иккаласи бирлашганда маҳаллада ҳақиқий ўзгариш юз беради.

Бугун “Тинчлик”даги лойиҳалар бир-бирини тўлдириб бормоқда: инфратузилма яхшиланяпти, тадбиркорлик ривожланипти, туризм учун янги имкониятлар пайдо бўлмоқда, сайилгоҳлар яратилаётир. Энди асосий вазифа — ана шу имкониятларни ягона тараққиёт заنجирига бирлаштириш. Йўл ва электрдан бошланган ободлик иш ўрнига, даромадга, маъмуни ҳаёт муҳитига ва маҳалланинг иқтисодий барқарорлигига олиб бориши керак. Менинча, “Янги Ўзбекистон қиёфасидаги маҳалла” деганда, айнан шундай ёндашув назарда тутилган.

КУН НАФАСИ МАҲАЛЛАДА МАСЪУЛИЯТ ҲАМ, ҲАРАКАТ ҲАМ БИРЛАШАДИ

Бундан буён маҳаллага тегишли масалалар бўйича “еттилик”ни мувофиқлаштирувчи раҳбарлар алоҳида-алоҳида йиғилишлар ўтказишига йўл қўйилмайди. Барча масалалар ҳафтада бир марта Бош вазир ўринбосари бошчилигида тегишли соҳа раҳбарлари иштирокида муҳокама қилинади.

Бу ҳақда Президент Шавкат Мирзиёев раислигида ҳудудларда аҳоли бандлиги ва даромадини ошириш борасида амалга оширилаётган ишлар юзасидан ўтказилган кенгайтирилган йиғилишда қайд этилди. Йиғилишда туман ва маҳалла даражасида ишни ташкил этиш бўйича қўшимча вазифалар белгилан берилди. Туман ва маҳаллаларнинг гавжум кўчаларида мастер-режалар асосида тадбиркорлик лойиҳалари жойлаштирилади, тарихий шаҳарлар ва туризм маҳаллаларида кўчалар “эски шаҳар” услубида таъмирланиб, меҳмон уйлари, савдо ва сервис шохобчалари қўпайтирилади.

Президент фармони билан маҳалла тизими билан ишлаш бўйича Бош вазир ўринбосари лавозими жорий этилди. Бош вазир ўринбосари олдида ҳокимлар, туман идоралари, “маҳалла еттилиги” ва банклар фаолиятини ягона тизимда мувофиқлаштириш, улар юротаётган электрон платформаларни бирлаштириш вазифаси қўйилди.

Мамлакатимиз етакчиси маҳаллада ишни тўғри ташкил этиш, давлат сиёсатини энг қуйи бўғинга етказиш ва ҳар бир оилани барқарор даромад манбаига боғлаш барча даражадаги раҳбарлар учун энг муҳим вазифа эканини таъкидлади.



ЯНГИ НАМАНГАН
ТУМАНИДАГИ
“МИНГЧИНОР”
МАҲАЛЛАСИДА
ўтказилган меҳнат
ярмаркасида 47 нафар
фуқарога амалий ёрдам
курساتилди.



САЙХУНОБОД
ТУМАНИДАГИ
“ЯНГИХАЁТ”
МАҲАЛЛАСИДА
ишга туширилган
паррандачилик
мажмуасида 200 та янги
иш ўрни яратилди.



БУВАЙДА ТУМАНИДАГИ
“ДЕХҚОНОБОД”
МАҲАЛЛАСИДА стол-
стул ишлаб чиқариш
корхонаси фаолияти
йўлга қўйилди,
10 дан ортиқ иш ўрни
яратилди.

2026 йил
12 СЕНТЯБРЬ,
ШАНБА



НАВОИЙ

ОДАМЛАР ДАРОМАД ТОПИШИДА ТАДБИРКОРЛАР ҲАЛ ҚИЛУВЧИ КУЧ!

3

ҲУНАРИ БОР ОДАМ — ҲУРМАТИ БОР ОДАМ

Эрталаб ишга келаётганимда, кўчамиздаги хонадондан тикув машинасининг бир маромдаги овози ва аёлларнинг шўх суҳбати қулоққа чалинди. Ич-ичимдан фахр туйдим. Нега дейсизми? Чунки бундан атиги икки йил олдин шу хотин-қизлар бекорчи эди.

“Қаерда ишласам экан, деган хавотир йўқолди”

Хуршид НОРОВ,
Қизилтепа туманидаги
“Мустақиллик” маҳалласи
хоким ёрдамчиси вазифасини
бажарувчи.

Маҳалламиз 2022 йилда ташкил этилган бўлиб, нисбатан ёш ҳисобланади. Ўша вақт кўп хонадонларда тушқун қайфият ҳукмрон эди. Одамлар “қаерда ишласам экан?”, деган хавотир билан яшарди.

Кўпчилик юртдошларимизнинг кўзида бир хил манзарани кўрардим — меҳнатсеварлик, хоҳиш бор, лекин ишни бошлашга иккиланарди. Давлатимиз қанчадан-қанча имкониятлар, имтиёзлар яратиб берапти. Бор, ҳаммаси бор. Аммо “Эпполмасам-чи? Қарзга ботиб қолсам-чи?”, деган чўчиш уларни йиллар давомида бир жойда ушлаб турди.

Айнан мана шу ерда — энг қуий тизимда биз, ҳоким ёрдамчиларининг иш бошлагани айни муддао бўлди. Хонадонларга дардқаш, сирдош бўлиб кирдик. Тадбиркорлик қилишдан қўрқиб турган фуқароларнинг кичик ғоясини катта ютуққа айлантиришга куч бердик. “Сиз бошлайверинг, биз ёнингиздамиз”, деган биргина жумла, керак бўлса, уларнинг режаларини биргаликда бойитиб, эртанги кунга ишонч уйғотди. Кўп йиллик ушалмай турган орзуларнинг қанот ёзишига сабабчи бўлди.

Тадбиркорликни бошлаш ҳали ҳаммаси эмас. Майдонга киргандан кейин соғлом рақобатда ютиб чиқиш, ишни сифатли ташкил этиш керак. Бунинг учун “Устоз-шогирд” анъанасини йўлга қўйдик. Худди тилла занжирнинг ҳалқаларидек бари бир-бирига улашиб кетди. Тажрибали тадбиркор шогирдига бозорнинг сирларини ўргатди, меҳнат фаҳрийси эса оилага оқ фотиҳа бериб, руҳий далда бўлди. Натижада кечагина иккиланиб турган оилалар бугун устозлар кўмағида дадил қадам ташламоқда.

Ғулистон Файзиеванинг босиб ўтган меҳнат йўли бу фикримга энг ғўзал ҳаётий исботдир. Унинг натижаларини хавотирдан жасоратгача бўлган йўл, дея таърифлаган бўлардим.

Кўпчилик тадбиркор бўлиш учун миллионлаб сўм, катта маблағ керак, деб ўйлайди. Шунгами, бир иш бошлашга қўрқишади. Ғулистон Файзиева биринчилар қаторида ана шу анъанани бузди. Ҳаммаси кичик бир таваккалдан бошланди. У билан илк бор суҳбатлашганимизда, кўзларида ҳам қўрқув, ҳам иштиёқ бор эди. “Қўлимдан келармикан, кредит тўловини қандай тўлайман?”, деб иккиланарди. Биз унга тўғри йўл кўрсатдик, 20 миллион сўмлик имтиёзли кредит хужжатларини расмийлаштиришга кўмаклашдик. Бугун ўша маблағ ҳақиқий иқтисодий “мўъжиза”га айланди. Ўз ишини шу қадар ҳавас билан юритдики, нафақат оиласини оёққа турғазди, балки маҳалладош аёлларни ҳам ортидан эргаштирди. Ҳозир 10 нафарга яқин ишсиз қўшниларини доимий иш билан таъминлаб келмоқда. Демакки, 10 та хонадонга ҳар куни барака ва ҳалол даромад кириб борапти.



МАҲАЛЛАДА САНОАТ ВА ХИЗМАТ

Кичик ҳаракат катта ўзгаришга айланди

Фарғона водийси азалдан ҳунармандлар юрти, дея донг таратган. Айниқса, Кува туманидаги “Кува” маҳалласи бу борада бошқаларга ибрат бўлмоқда.

Мафтуна
МАМАСИДДИҚОВА.

Якка тартибдаги тадбиркор Гавҳарой Бозоров хонадонидида “Milly comfort ko'gra va yostiglar” брендида асос солиб, маҳалла аёлларининг ҳаётини ижобий томонга узгартириб юборди.

У анъанавий кўрпа ва ёстиқ тикиш ҳунарига замонавий тус берди. Бунинг учун Хитой давлатидан махсус, юқори технологияли дастгоҳлар олиб келди. Натижада 50 турда ишлаб чиқарилаётган махсулотларнинг сифати хорижийликдан қолишмайдиган, ҳар қандай харидорнинг ҳавасини келтирадиган даражага етди. Энг муҳими, нафақат Куванинг ўзида, балки бутун водий вилоятлари ва атроф туманлар бозорларида харидорларини топиб улгурган.

Тадбиркорнинг ютуғи — ишни тўғри ва ҳалқчил ташкил эта олганида. У йирик бино қуриб, аёлларни уйдан ажратган ҳолда ишга жалб қилмади. Аксинча, жараёنни касаначилик асосида йўлга қўйди. Бу тизим жуда оддий ва қулай ишлайди. Корхонанинг ўзида матолар сифатли қилиб кесиб бичилади. Тайёр

матолар уйда ўтирган, фарзанд тарбияси ёки рўзғор ишлари билан банд бўлган хотин-қизларнинг хонадонларига тарқатилади. Тайёр бўлган жилдлар йиғиб олиниб, марказий корхонага олиб келинади. Бу ерда замонавий дастгоҳлар ёрдамида ичига пахта солиниб, чиройли қилиб қовиб, сотувга чиқарилади.

Ушбу тизимга 25 та хонадон қамраб олинган бўлиб, умумий ҳисобда 30 нафарга яқин аёл доимий даромад манбаига эга. Бу — 30 та оилага кириб келган қўшимча барака, аёлларнинг ҳаётида ўз ўрнини топиши, демакдир.

Худудда жами 1 200 та хонадонда 6 минг нафар аҳоли

истиқомат қилади. Ҳоким ёрдамчиси Нозима Абдуҳамидованинг таъкидлашича, асосий “ўсиш нуқта” — савдо ва ишлаб чиқариш.

— Гавҳарой Бозорованинг ташаббуси биз учун жуда катта ютуқ бўлди, — дейди Н.Абдуҳамидова. — Унинг сайёҳаракати билан уйда ўтирган, ишсиз хотин-қизларнинг бандлиги таъминланди. Тадбиркор аёл келгусида фаолиятини янада кенгайтиришни, кўпроқ аёлларни иш билан таъминлашни мақсад қилган.

Хонадондан бошланган ҳаракат фаровонлик рамзига айланди. Зеро, бир аёлни иш, даромад билан таъминлаш — бутун бир оилани бахтли қилиш демакдир.



ОЧИҚ МИНБАРДАГИ ОШКОРА ГАПЛАР

ҲАР ҚАНДАЙ ҒОЯ, АВВАЛО, САМАРАСИГА КЎРА БАҲОЛАНАДИ

Ким натижа кўрсатса, ишда қолади, ким эскича ишлашда давом этса, лавозимидан озод этилади

Президент Шавкат Мирзиёев раислигида ўтказилган камбағалликни қисқартириш ва аҳоли даромадини ошириш бўйича ишларни янги босқичга олиб чиқиш масалалари муҳокамасига бағишланган йиғилишда натижалар яратилган шароит ва берилган имкониятга мос эмаслиги танқид қилинди, тизимдаги муаммолар таҳлил қилинди.

Зоҳида ИСОҚОВА,
Камбағалликни қисқартириш ва
бандлик вазирлиги
бош мутахассиси.

Масалан, сўнгги бир йилда ташкил этилган 86 минг кичик корхонадан 15 мингтаси фаолиятини тўхтатган. Банкдан кредит олиб, ўз бизнесини йўлга қўя олмаган 62 минг фуқаро эса бугун қарзини қайтаришга қийналмоқда.

Бу муваффақиятсизликларнинг илдизи қаерда? Жавоб оддий, 9 мингга яқин маҳалладан атиги 1 мингтасидагина ҳоким ёрдамчиси ва маҳалла банкири замон талаб қилган “лойиҳавий ёндашув” асосида ишлашни билади, холос. Қолган жойларда ишлар ҳали ҳам эскича қолибди — қуруқ статистика ва назоратсиз кредит тарқатиш тизими асосида давом этмоқда.

Шу боис ривожланишни юқори босқичга чиқариш учун мутлақо янги иш усули жорий этилди. Эндиликда барча ҳоким ёрдамчилари вазифасини бажарувчи этиб тайинланди. Декабрь ойигача уларга сўнгги имконият ва муҳлат берилди — ким натижа кўрсатса, ишда қолади, ким эскича ишлашда давом этса, лавозимидан озод этилади.



Бу билан масъулият ва соғлом рақобат муҳити юзага келади. “Муқим иш ўрни” тушунчасининг йўқолиши ҳодимларни ўз устида ишлашга ундайди. Самарадорлик ташкил этилган фирмалар сони ёки тарқатилган кредит ҳажми билан эмас, балки фаолият юритаётган тадбиркорлар ва доимий даромад манбаига эга бўлган аҳоли сони билан ўлчанади.

Ҳоким ёрдамчиларининг янги йўриқномаси эса тизимда катта ўсиш ва ривожланишни таъминлаши кутил-япти. Жумладан, аҳолини доимий ишга жойлаштириш ва бандлигини кузатиш тизими фуқаронинг иш жойида қолиши ва барқарор маош олишини кафолатлайди. Бу мавсумийлик омилини камайтиради.

Аҳолини касб-ҳунар ва хорижий тилларга ўқитиш, ўқишдан сўнг бандлигини таъминлаш орқали замон талабига мос кадр тайёрлаш занжирини яратилади. Кўр-кўрона эмас, балки бозорда аниқ талаб мавжуд бўлган касбларга ўқитилади ва битирувчи тўғридан-тўғри иш берувчи га йўналтирилади. Бу меҳнат унумдорлигини оширади.

ИШ БИЛГАНГА, БАЛЛИ!

Кўпчилик куз фаслини ҳосил йиғиштириладиган ва томирла дам оладиган давр, деб ўйлайди. Лекин ҳақиқий деҳқон учун бу муддат энг қизғин палла. “Кузги ҳаракат — баҳорги барака”, деб бежиз айтилмаган.

КУЗДА ҚАНДАЙ ЭКИН ЭККАН МАЪҚУЛ?

Зафар ОРТИҚОВ,
Қишлоқ хўжалиги вазирлиги
бошқарма бошлиғи.

Агар баҳорда ҳаммадан биринчи бўлиб ўз томорқангиздан чиққан янгиғина укроп, қип-қизил сабзи ёки мазали саримсоқийёздан баҳраманд бўлишни истасангиз, ҳозирроқ енг шимариш керак.

Дастлабки ойда исмалоқ, кашнич, укроп ва салят барги экиш тавсия этилади. Саримсоқийёз ва кузги пийёз, тўқсонбости сабзи ва лавлагаи ҳам айни шу даврга мос.

Тез ва сифатли натижа учун қуйидаги тартибга амал қилинг. Вақтни тўғри чамаланг. Пийёз ва саримсоқийёзни сентябрь охири ёки октябрь ойда экинг. Улар қишки совуқлар бошлангунча тупроқ остида яхшигина илдиз отсин, лекин юзага кўк бўлиб чиқиб кетмасин. Агар барвақт чиқиб кетса, қишда совуқ уради. Сабзи, қўкат ва лавлагини эса ноябрь охири — декабрь бошида, яъни ҳаво совиб, ер музлаш арафасига келганда экинг. Қиш бўйи тупроқда чиникади.

Ёз бўйи чарчаган тупроққа қувват керак. Шу боис ер қавлашдан олдин, албатта, маҳаллий ўғит солиш керак. Асло азотли ўғит сула кўрманг! Уруғни аяманг. Сув қуйишда эҳтиёт бўлинг. Иш тугагач, жуяклар устига 3-4 см. қалинликда сомон, ҳазон ёки чирпан гўн ташлаб қўйинг. Бу деҳқончиликда мулчалаш дейилади. Қишда совуқдан асрайди, баҳорда тупроқ тез қуриб қолмайди.

Камбағал оилалар учун индивидуал режа асосида барқарор бандликни таъминлаш ёрдамида умумий ёндашувдан воз кечилиб, ҳар бир муҳтож оиланинг ички имкониятлари ва муаммолари алоҳида ўрганилади. “Ҳар бир оилага алоҳида ёндашув” тамойили камбағалликни манзилли ва илдири билан йўқотишга хизмат қилади.

Микролойиҳаларни аниқлаш, молиялаштириш ва ишга тушириш юқорида тилга олинган фаолиятини тўхтатган корхоналар муаммосига ечим бўлади. Энди кредит шунчаки берилмайди, балки аниқ ҳисоб-китоб қилинган, маҳалла шароитига мос кичик лойиҳаларга йўналтирилади.

Маҳалланинг “ўсиш нуқталари” ва иктисослашувини белгилаш тарқоқликни йўқотади ва тармоқ ичида ички кооперациянинг ривожланишига замин яратади.

Томорқа ва ижара ерларидан самарали фойдаланиш, “Бир маҳалла – бир маҳсулот” тамойили жорий этиш ҳудудлар иқтисодиётида инқилобий аҳамиятга эга.

Бир хил маҳсулот етиштириш орқали маҳалла йирик ҳажмдаги маҳсулот етказиб берувчига (класстерга) айланади. Бу эса маҳсулотни сотиш, экспорт қилиш ва қайта ишлаш муаммосини осон ҳал қилади.

Бўш бино ва ер уасткаларини аниқлаб, аукционга чиқариш орқали иқтисодий айланмадан чиқиб кетган ва чанг босиб ётган давлат активлари тадбиркорликка хизмат қила бошлайди. Бу янги иш ўринлари ва маҳаллий бюджетга қўшимча тушумлар демакдир.

Аҳолида қуёш панеллари, гелиоколлектор ва насосларни ўрнатишни рағбатлантириш тўғри йўлга қўйилса, “Яшил иқтисодиёт”га ўтиш орқали хонадонларнинг коммунал харажатлари камаёди. Ўз навбатида, аҳолининг иқтисод қилинган маблағлари ҳисобига аниқ даромадлари ошиши таъминланади ва энергетик мустақиллик мустаҳкамланади. Норасмий бандликни қисқартириш ва фаолиятни қонунийлаштиришга кўмаклашиш яширин иқтисодиётдан чиқиб фуқароларга келгусида ижтимоий ҳимоя (пенсия, тиббий сугурта, банкдан қонуний кредитлар олиш имконияти) кафолатини беради, давлат учун эса соғлом иқтисодий муҳитни яратади.

Бир сўз билан айтганда, бу ўзгаришлар “маҳаллабай” иш усулини “ижтимоий таъминотчи” макомидан “бизнес-маслаҳатчи” ва “лойиҳа менежери” макомига ўтказди. Эндиликда ҳоким ёрдамчиси банк билан биргаликда фуқарога пул эмас, балки тайёр даромад келтирувчи лойиҳавий ечим бериши шарт. Бу эса иқтисодиётимизнинг энг қуий бўғинида ҳақиқий сифат ўсишига, ажратилаётган давлат маблағларининг мақсади сарфланишига ва, энг муҳими, аҳолининг аниқ даромадлари ошишига хизмат қилади.

Саҳифани
“Mahalla”
муҳбири
Хайрулло
АБДУРАҲМОНОВ
тайёрлади.





Қорақалопоғистонда ишсиз 385 нафар хотин-қизга даромад келтирувчи фаолиятини бошлаши учун СУБСИДИЯ, ССУДА ВА КРЕДИТЛАР ажратилди.



Олий судда суд-ҳуқуқ соҳасида муаммоларга дуч келаётган хотин-қизлар билан очиқ мулоқот бўлиб ўтди.



Ромитан туманлараро судига никоҳдан ажратиш масаласида мурожаат қилган 9 ТА ОИЛА ЯРАШТИРИЛДИ.

4



СИРДАРЁ

Mahalla

№74

2026 йил
12 СЕНТЯБРЬ,
ШАНБА

“ХОТИН-ҚИЗЛАР ҚАДР-ҚИММАТИ — ШАЪН ВА ҒУРУР МАСАЛАСИДИР!”

ОҚИЛАЛИК — ОИЛА БЕЗАГИ

Ҳар куни кўча-кўйда, одамлар орасида, хонадонма-хонадон юриш давомида хотин-қизлар билан мулоқотда бўлиб, уларнинг турмуш тарзи, яшаш шароити, оилавий ҳолатини сўрайман.

СОҒЛОМ ВА МАЪНАН ЕТУК ОИЛАЛАРДА АЖРАЛИШ ВА ИШСИЗЛИК БЎЛМАЙДИ

Рохатой ХАЛИЛБЕКОВА,
Мирзаобод туманидаги
“Дехқонобод” ва Турғун Аҳмедов номидаги
маҳаллалар хотин-қизлар фаоли.

Мақсадим, бирор оилада нотинчлик бўлмасин, аёллар даромадсиз қолмасин, хотин-қизлар ҳақ-ҳуқуқлари поймол этилмасин, ҳеч бир фарзанд ота-онасиз ўсмасин, дейман.

Мулоқотлар, ўрганишлар ва таҳлилларимдан кўряпманки, оилавий низоларнинг, ажралишларнинг асосий сабаби — ёшларнинг ҳаётга тайёр эмаслиги, учинчи шахс аралашуви ва ичкиликка ружу қўйиш бўляпти. Шу боис ҳафтада бир маротаба “Оилавий қадриятлар куни”ни ўтказишни йўлга қўйдик. Унда имом-хатиб, отинийлар, нуронийлар ва масъул ташкилот вакиллари иштирокида нотинч, ажралиш учун судга ариза берган оилаларни муроасага чорлаб, уларга маънавий, ҳуқуқий ва диний жиҳатдан тушунтириш берилди.

Мазкур амалий тажриба ўзининг ижобий натижасини кўрсатаяпти. Биргина жорий йилнинг ўзида 15 та оила муроасага келтирилди. Мадина ҳам эрининг спиртли ичимлик истеъмол қилиб, турли баҳоналар билан жанжал кўтаришидан безиб қолганди. Турмуш ўртоғи мана шундай мулоқотлар жараёнида тўғри йўлга қайтишни, оила бошлиғи сифатида барча масъулиятни ўз зиммасига олишга ваъда берди. “Маҳалла еттилиги” тавсияси асосида имтиёзли кредит олиб, чорвачилик билан шуғулланишни бошлади. Шукр, бугун ушбу оила тинч-товулкида яшашаяпти.



Бугунги глобаллашув жараёнида ёшларни миллий қадриятлар руҳида оилага тайёрлаш ҳар қачонгидан-да долзарб. Шу боис аҳоли ўртасида ота-боболаримиздан ўтиб келаётган қадрият, урф-одат ва анъаналаримизни кенг тарғиб қилиб, уларни оммалаштириш чораларини кўряпмиз. Бу жараёнида нуроний отахон ва кайвони онахонлар турмуш қуриш оstonасида турган ёшларга оила масъулияти, рўзгорда эр ва хотиннинг вазифаларини тушунтиряпти. Бирор касб эгаллаш билан бирга, ҳунарли бўлишлари айтиляпти. Натижада халқимизнинг кўп асрлик ўтмиши, қадриятлари ва миллий маданиятини акс эттирувчи миллий либослар тикувчи аёлларимиз сони кўпайди. Қувонарлиси, шунинг ортидан уйида ишсиз ўтирган кўплаб хотин-қизлар даромадли бўляпти.

Масалан, Манзура Умматова маҳаллада бўш турган бинадан ижарага жой олиб, тикувчилик цехини ишга туширди. Бу ерда маҳалладаги ишсиз хотин-қизларга тикувчилик сирларини ўргатиб, моҳир чеварларни иш билан таъминляпти. Манзураҳон талаб ва таклифдан келиб чиқиб, фаолиятини янада кенгайтириш ниятида.

Яқинда ушбу тикувчилик цехи ёнида Фоти-ма Расулова 10 миллион сўм имтиёзли кредит олиб, аёллар гузаллик салонини ишга туширди. Миҳозлар сони тезда кўпайди. Чунки маҳалла аёллари энди бирор тадбир ёки тўй-ҳашам бўлса, туман марказига боришмапти, шу ернинг ўзида ишларини битиришяпти. Шу тариқа ҳар ой 5 нафар хотин-қизни тадбиркорлик, ҳунармандчилик ва касаначилик йўналиши бўйича ўз фаолиятини бошлашларига кўмаклашяпмиз.

Таклифим, ажралиш истагини билдириб, судга мурожаат қилган, бироқ 5-6 ой, ҳатто бир йиллаб келинлик уйида эмас, балки ота уйида яшаётган аёлларга суд учун ўзи яшаб турган маҳалладан далолатнома ёзиб берилиши керак. Йўқса, ана шундай далолатнома ортидан ажралишларга йўл қўйишни истамаган маҳалла учун статистик рақамлар ортиб борапти.

Ниятим, хотин-қизларни китоб ўқишга ва спортга кенг жалб этиш учун кутубхона ва спорт майдони қуриш. Чунки соғлом ва маънан етук оилаларда ажралиш ва ишсизлик бўлмайди.

Мамлакатимизда тадбиркорликни, жумладан, тадбиркор хотин-қизлар учун қулай муҳит ва шарт-шароит яратиш орқали уларни қўллаб-қувватлашга катта эътибор қаратилмоқда. Натижада энг чекка ҳудудларда ҳам ўз касб-кори, бизнеси билан даромад топаётган, қорт равнақиға ҳисса қўшаётган тадбиркор ва ҳунарманд аёллар сафи тобора кенгаймоқда.

Абдували БЎРИЕВ.

Қизилтепа туманидаги “Маликобод” маҳалласида фаолият юритувчи Улаш Шомиева ҳам бундан беш йил аввал олти нафар ишчи билан рўмол тиқишни бошлаган эди. Вақт ўтиши билан кичик корхона катта жамоага айланди. Ишлаб чиқариш ҳажми ҳам йилдан-йилга ошиб бормоқда.



– Бундан беш йил олдин иш бошлаган эдим, – дейди Улаш Шомиева. – Бугунги кунга келиб, корхонамизда юз-юз эллик нафар ходим меҳнат қилмоқда. Асосан, ишсиз, ижтимоий ҳимояга муҳтож, ногиронлиги бор хотин-қизларни ишга олганмиз. Фаолиятимизни кенгайтиришимизга “маҳалла еттилиги” ҳам ўз ҳиссасини қўшди. Ҳозирча ҳар хил турдаги рўмоллар ишлаб чиқоряпмиз. Рўмолларимиз сони етти мингтадан ошади.

НОЗИК ЖУССАДАГИ
НОДИР ФАЗИЛАТ

Ўрганиш, таҳлил қилиш, ечим топиш — фаолнинг янги иш услуби

Маҳаллалардаги хотин-қизлар фаоллари зиммасига оила ва хотин-қизлар масалалари бўйича бир қатор муҳим вазифалар юклатилган.

Дилшод МИРЗАРАЙИМОВ,
Оила ва гендер илмий тадқиқот институти
бўлим бошлиғи.

Хар бир хотин-қизлар фаоли аҳоли, айниқса, хотин-қизлар билан энг яқин мулоқот қилувчи бугун сифатида муаммонинг дастлабки белгилари ва эҳтиёжларини ўз вақтида аниқлай олиши, тегишли чора-тадбирлар қўриши ҳамда зарур ҳолларда бошқа мутасадди ташкилотлар билан ҳамкорликни йўлга қўя олиши лозим.



Бунинг учун, аввало, касбий салоҳият, ҳуқуқий ва психологик билим, аҳоли билан мулоқот қилиш, муаммоли вазиятларни таҳлил этиш ва уларга ечим топиш бўйича амалий кўникмалар зарур. Шу боис Оила ва хотин-қизлар қўмитаси ҳамда Оила ва гендер илмий тадқиқот институти хотин-қизлар фаолларининг касбий компетенцияларини ривожлантириш, ҳуқуқий ва ижтимоий билимларини мустаҳкамлаш, психологик-педагогик ёндашувларини тақомиллаштириш ҳамда маҳаллада хотин-қизлар билан ишлашнинг самарали ва манзилли усулларини шакллантириш бўйича тизимли малака ошириш ўқув курсларини ташкил этапти.

Малака ошириш курсларида назарий билимларни амалиёт билан уйғунлаштиришга алоҳида эътибор қаратилиб, аниқ ҳаётий вазиятлар, муаммоли оилалар билан ишлаш ҳолатлари, кейслар, амалий машғулотлар, муҳокама ва тажриба алмашиш усулларидан фойдаланиляпти. Бу эса фаолларнинг курс давомида олган билимларини бевосита маҳалла шароитида қўллаш имкониятини кенгайтиради.

Малака ошириш жараёнида ҳудудларда учраётган муаммоларни ўрганиш, уларни умумлаштириш ва илғор иш тажрибаларини оммалаштириш ҳам муҳим вазифалардан ҳисобланади. Хусусан, хотин-қизларнинг бандлигини таъминлаш, оилалардаги низо-ларнинг барвақт аниқлаш, ажралишларнинг олдини олиш, ижтимоий ёрдамга муҳтож хотин-қизлар билан ишлаш каби йўналишларда самарали маҳалла тажрибаларини ўргатиш фаолларнинг амалий салоҳиятини оширишга хизмат қилмоқда.

Мулоқот ва ўрганишлардан маълум бўляптики, маҳалла хотин-қизлар фаоллари фаолиятида аёлларнинг муаммоларини ўз вақтида аниқлаш, уларга манзилли ёрдам кўрсатиш ва самарали ечим топиш билан боғлиқ бир қатор муаммолар мавжуд. Шу боис хотин-қизларнинг ҳуқуқий саводхонлиги етарли эмаслиги, ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилишда қийинчиликларга дуч келиши каби муаммоларни ҳал этишда фаолларнинг қонунчилик ва меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар билан ишлаш кўникмалари мустаҳкамланыпти. Бу эса хотин-қизларга ҳуқуқий тушунтириш бериш, уларни тегишли ташкилотларга йўналтириш ва муаммоларини қонуний асосда ҳал этиш имконини кенгайтирмоқда.

Хотин-қизларнинг бандлиги ва доимий даромад манбаига эга бўлиши билан боғлиқ муаммоларни ҳал этишда курсларда эгалланган билимлар асосида уларни касб-ҳунарга ўқитиш, ишга жойлаштириш, тадбиркорликка жалб этиш ва мавжуд имкониятлардан самарали фойдаланиш бўйича амалий ёндашувлар қўлланиляпти. Натижада хотин-қизларнинг ижтимоий-иқтисодий фаоллигини оширишга қаратилган ишлар янада тизимлаштирилмоқда.

Оилавий низолар, ажралишлар, таъйиқ ва зўравонлик ҳолатларини барвақт аниқлаш бўйича ҳам фаолларнинг амалий кўникмалари ривожлантириляпти. Курсларда олинган психологик ва ҳуқуқий билимлар асосида муаммоли оилалар билан индивидуал ишлаш, низоларнинг сабабларини аниқлаш, зарур ҳолларда психологик ва ҳуқуқий ёрдамга йўналтириш ҳамда профилактик чораларни ташкил этиш тизимлари тақомиллаштирилмоқда. Шунингдек, аҳоли муаммоларини аниқлаш ва уларни ҳал этишда самарали мулоқот ўрнатиш кўникмалари кучайтирилмоқда. Хотин-қизларнинг мурожаатларини чуқур ўрганиш, муаммонинг асл сабабини аниқлаш, алоҳида ёндашув асосида амалий ечим белгилаш ва тегишли ташкилотлар билан ҳамкорликда иш олиб боришга эътибор қаратилган.

Хотин-қизларнинг ижтимоий фаоллигига жалб этиш ва янги ташаббусларни қўллаб-қувватлаш йўналишида ҳам малака ошириш курсларида шаклланган билим ва кўникмалар амалиётга татбиқ этилмоқда. Фаоллар маҳалла имкониятларидан

Бугун бу ерда меҳнат қилаётган ҳар бир ходим учун иш нафақат даромад манбаи, балки бу ўз касбига эга бўлиш, оиласига кўмак бериш ва эртанги кунга ишонч билан қараш имконияти ҳамдир.

Қаҳрамони-мизнинг самарали меҳнати ва аҳоли фаровонлигини оширишга қўшган ҳиссаси эътиборсиз қолмади. У давлатимиз раҳбарининг жорий йил 13 августдаги “Фаол тадбиркор” кўкрак нишони билан тақдирлаш тўғрисида”ги фармойишига биноан “Фаол тадбиркор” кўкрак нишони билан тақдирланди.

Албатта, фаол тадбиркорларга қаратилаётган эътибор уларни юксак марраларга чорламоқда. Бу, ўз навбатида, ҳудудларнинг иқтисодий ўсиши ҳамда аҳолининг фаровон турмуш кечиришига хизмат қилмоқда.



Саҳифани
“Mahalla” муҳбири
Рустам ЮСУПОВ
тайёрлади.

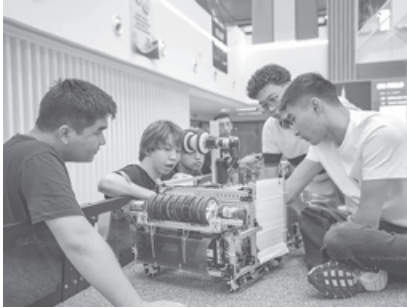
келиб чиқиб, хотин-қизларнинг бандлиги, тадбиркорлиги, ҳуқуқий саводхонлиги ва ижтимоий фаоллигини ошириш қаратилган янги ёндашув ва ташаббусларни илгари сурмоқда.

Умуман, малака ошириш курсларида олинган билимларни амалиётга татбиқ этиш натижасида маҳалла хотин-қизлар фаолларининг муаммоларини аниқлаш, таҳлил қилиш, тегишли ташкилотлар билан ҳамкорликда ҳал этиш ва хотин-қизларга манзилли ёрдам кўрсатиш бўйича касбий компетенциялари кучайтириляпти. Бу эса малака ошириш жараёнини фақат назарий билим бериш билан чекланмасдан, маҳаллада хотин-қизлар билан ишлашнинг аниқ ва амалий натижаларига йўналтириш имконини бермоқда.

Ўқув дастурлари маҳалла хотин-қизлар фаоллари фаолиятида учраётган муаммолардан келиб чиқиб мунтазам янгиланмоқда. Ўқув машғулотларида амалий кейслар ва ҳаётий мисоллардан фойдаланилиб, курсларни тамомлаган фаолларнинг олган билим ва кўникмаларини иш жараёнида қўллаш натижалари мониторинг қилиб борилмоқда.



ХАЛҚАРО ЁШЛАР
ОРОМГОҲИ ДОИРАСИДА
ЎЗБЕКИСТОНЛИК ЁШЛАР
Грузия таълим, фан
ва ёшлар вазири
ўринбосари Бая
Квициани билан
учрашди.



РОБОТОТЕХНИКА
БЎЙИЧА ЖАҲОН
ЧЕМПИОНАТИДА
иштирок этиш учун
“Barkhan” жамоаси
Ўзбекистон терма
жамоаси сифатида
танлаб олинди.



Каттақўрғон шаҳрида
йигит-қизлар учун
барча замонавий
шароитларни ўзида
жамлаган янги
ЁШЛАР МАРКАЗИ
ФОЙДАЛАНИШГА
ТОПШИРИЛДИ.

2026 йил
12 СЕНТЯБРЬ,
ШАНБА

Mahalla №74

5

“ИСТЕЪДОДЛИ ЎФИЛ-ҚИЗЛАР — ЭЛ-ЮРТИМИЗНИНГ ФАХРИ!”

ЕТАКЧИ —
ЁШЛАРГА КЎМАКЧИ

ЎЗ ЕРИГА ЭГА ЁШЛАР ЎЗГА ЮРТГА ИНТИЛМАЙДИ

Ҳар йили ёз бошида маҳалламизга ўзгача бир жон киради. Далаларда қовун-тарвуз ҳиди таралади, тонг сахардан ерга тушган ёшларни кўриш мумкин. Энг қувонарлиси, бугун маҳалламизда “тирикчилигимни хорижда эмас, ўз юртимда, ўз еримда қиламан”, деган ёшлар тобора кўпаймоқда.



Маъмура ТУРДИАЛИЕВА,
Тошлоқ туманидаги “Хонариқ”
маҳалласи ёшлар етакчиси.

Бундан тўрт-беш йил аввал манзара бошқача эди. Иссиқ кунларни маҳалладаги кўплаб эркаклар, айниқса, ёшлар, хорижда ўтказарди. Оиласидан олисда, оғир ва баъзан ноқулай меҳнат шароитида ишлаб, тогган даромадини рўзғорига юборарди. Деҳқончилик қилиш истиғи ва имконияти бор ёшларга ўз маҳалласидаги унумдор ерлардан фойдаланиш имконияти яратилгани бизнинг ёшлар учун ҳам катта бурилиш бўлди.

Уч йилдан буён ҳудудимиздаги қарийб 350 нафар ёшга 15 гектар унумдор ер майдони ижара асосида ажратилди. Ер билан тиллашиб улғайган қишлоқ ёшлари учун сабзавот ва полиз маҳсулотлари етиштириш қийин эмас. Уларни ўйлантирган асосий масала — етиштирилган ҳосилни қаерга ва кимга сотиш эди.

Шу пайтда маҳалламиздаги тажрибали деҳқон Шухрат аканинг ташаббуси жуда қўл келди. У ёшларни ёлғиз ташлаб қўймасдан, ўз атрофида бирлаштирди, кооперация йўлга қўйилди. Қўчат, техника, дори-дармон, агротехник тадбирлар — барчаси олдиндан режалаштирилиб, ёш деҳқонларга амалий кўмак берилмоқда. Ҳосил етилган эса унинг харидори ҳам бор: ички бозор билан бирга экспорт йўналишлари ҳам йўлга қўйилган.

Шухрат ака ёшларимиз ерга меҳр билан қараса, ер ҳам ўз ризқини беришини айтади. “Биз уларга фақат ер эмас, уни қандай унумли ишлатиш ва ҳосилни қандай даромадга айлантириш йўлини ҳам кўрсатишга ҳаракат қиламиз”, — дейди.

Бу меҳнатнинг натижаси бугун далаларнинг ўзида кўриниб турибди. Жорий мавсумда 4 гектар майдонга экилган қовунлар қарийб 90 кунда пишиб, экспорт талабларига жавоб берадиган ҳосилга айланди. Етиштирилган маҳсулотлар Қозоғистон, Қирғизистон, Россия каби давлатларга ҳам чиқарилимоқда.



Илгари оиласидан узоқда даромад излаган, маҳаллада эса кунлик қурилиш ишларига чиқиб рўзғорини тебратган йигитлар бугун ўз ерининг эгасига айланмоқда. Маҳаллий бозорда қовуннинг килограмми ўртача 8-20 минг сўмгача сотилаётганини ҳисобга олсак, бир гектардан олинаётган ҳосил ёшлар учун сезиларли даромад манбаига айланапти.

Ёшлар етакчиси сифатида мени энг кўп қувонтирадиган манзара ҳам шу — далада ўз меҳнати билан келажагини қураётган тенгдошларим. Улар энди четдаги имкониятни қутиб ўтирмаяпти, ўз маҳалласидаги ердан имконият яратишни ўрганмоқда. Ер бўш қолмапти, ёшлар ҳам.

ТАҲЛИЛ

Маҳаллада иш бошлаган ёшлар етакчиси олдида кўпинча йигит-қизлар бир хил савол билан чиқади: “Иш топишга ёрдам беринг”. Аммо бу оддийгина бўш иш ўрнини топиб бериш билан тугайдиган масала эмас. Чунки ёшларнинг “иш керак” деган сўзлари ортида касб, маош, иш жойининг узоқлиги, тажриба, меҳнат шароити ва энг муҳими, келажақда шу иш билан кун кўра олиш масаласи туради.

Шерзод КАРИМОВ,
Ёшлар ишлари агентлиги
Ёшлар бандлиги ва
тадбиркорлигига
кўмаклашиш бўлими
бош мутахассиси.

Ёшлар ишлари агентлиги тизимида 2025 йил якунлари бўйича 354,1 минг нафар ёшнинг бандлиги таъминлангани қайд этилган. Бу катта кўрсаткич. Аммо бу натижанинг ортида ёшлар етакчисининг қандай ишлагани, ёшни қайси ишга ва қандай мезон асосида йўналтиргани ҳам муҳим.

Чунки бир йигит ё қизни корхонага юбориш — статистик натижа, уни ўз қобилияти

Истак ва имкониятни уйғунлаштириш ЕТАКЧИНИНГ МАҲОРАТИГА БОҒЛИК



ва касбига мос, барқарор даромад манбаига олиб чиқиш эса ижтимоий натижадир. Шу маънода бугун ёшлар етакчисининг фаолиятини фақат “неча нафар ёш ишга жойлаштирилди?” деган кўрсаткич билан баҳолаш етарли эмас. Масалан, маҳалладаги 22-23 ёшли йигитни олайлик. Унга иш топилиди. Корхонада бўш ўрин бор. У ишга кирди, аммо ордан икки ой ўтиб, яна маҳаллага қайтди. Сабаб

— маошнинг пастлиги, йўл харажатининг кўплиги ёки таклиф этилган ишнинг ўрганган касбига мос келмагани. Ҳисоботда эса у “ишга жойлаштирилган” ёш сифатида қолиши мумкин. Муаммонинг энг наздик нуқтаси ҳам шунда.

Бундай ҳолатда етакчининг вазифаси иш берувчининг бўш иш ўрнини ёшларга таклиф қилиш билан тугамайди. Аввало, йигит-қизларнинг қайси ишга қизиқиши, қандай

даромадни мақсад қилаётгани ва қаерда ишлаш имконияти борлигини аниқлаш керак. Шундан кейингина унга мос иш, касбга ўқитиш ёки тадбиркорлик йўналишини белгилаш мумкин.

Шу сабабли соҳа мутасаддилари олдида бандликни фақат “ишга жойлаштириш” кўрсаткичи билан эмас, унинг давомийлиги билан баҳолаш масаласи турибди. Бу эса, аввало, маҳалладаги ёшлар етакчисининг ишлаш усулини ўзгартиришни талаб қилади.

Бугун тизимда ёшларнинг муаммосини маҳалла даражасида аниқлаш амалиёти мавжуд: республикадаги барча маҳаллалар ёшлар етакчилари орқали 14-30 ёшдаги ёшларнинг ижтимоий ҳолати, қизиқиши ва эҳтиёжлари рақамлаштирилмоқда. Бу маълумотлар етакчи учун шунчаки рўйхат эмас, ҳар бир ёш билан индивидуал ишлаш учун асос бўлиши керак.

Етакчи, аввало, маҳаллада ишсиз ёшларнинг кимлиги ва уларнинг ишсиз қолиш сабабларини аниқ ажратиб олиши зарур. Унинг фаолияти “иш сўраган ёш — иш берувчи — бўш иш ўрни” учлиги билан чекланмаслиги керак. Етакчи маҳалладаги ёшлар таркибини яхши билиши, ҳудудда қайси

ҲУНАР ҚАДРИ ҲАР БИР ИНСОН ТАҚДИРИГА ЙЎЛ ОЧГАНДА БИЛИНАДИ

Ёшлигимдан маҳалламиздаги усталарнинг ёнида айланиб юрардим. Панжара, эшик-ром ва симтўр ясайдиган усталар кўп эди. Ишларига қизиқиб, савол беравериб, баъзан ҳалақит ҳам қилардим.

Юнус МЕЛИҚУЛИЕВ,
Шахрисабз туманидаги “Хонтепа”
маҳалласи.

Усталар отамга: “Ўғлингиз жуда шўх экан, лекин катта бўлса, олиб келинг, шогирд қиламиз”, деб айтишган экан. Ростдан ҳам улғайганимда ўша усталар менга бегона бўлмади. Касбни яширмай, ўз билганларини ўргатишди. Мен ҳам аста-секин бу ҳунаarning сирларини ўзлаштирдим.

Кейинчалик Тошкентда шу йўналишдаги корхонада ишчи бўлиб

ишлаб, тажриба орттирдим. Сўнг уй шароитида панжара ва симтўр ишлаб чиқаришни бошладим. Бугун эса йиллар олдин усталар ортидан эргашиб юрган маҳалламдаги Ёшлар саноат ва тадбиркорлик ҳудудида “Юнус Абдураззоқович” номи оилавий корхонам бор.

Яратилган имкониятлардан фойдаланиб, ер олиб, замонавий ускуналар харид қилдик ва фаолиятимизни кенгайтирдик. Ҳозир турли хил панжара ва симтўрлар ишлаб чиқаряпмиз, маҳсулотларимизни республиканинг турли ҳудудларидаги хариддорларга етказиб бераймиз. Қиймати 3 миллиард сўмлик лойиҳа ишга тушиши билан 8 та янги иш ўрни ҳам яратилди.

Баъзан усталар ёнида савол бериб, ҳайдалиб кетган болалик кунларим эсимга тушади. Ушанда оддий қизиқиш бўлиб туолган нарса бугун менинг касбим, оиламнинг ризқи ва бошқа ёшларга иш бераётган ўз корхонамга айланди.

КИМДА ИҚТИДОР ЙЎҚДИР...



Билим, мутолаа ва фаоллик бир манзилда

Мирзаобод туманидаги “Янги Ўзбекистон” маҳалласига кириб борганда, бу ерда маҳалла ҳаёти фақат муаммоларни ҳал этиш билан чекланиб қолмаганини кўриш мумкин. “Маҳалла еттилиги” ҳамкорлигида 5 мингдан ортиқ аҳолининг муаммоларига ечим изланаётгани баробарида, ёшларнинг билим олиши ва бўш вақтини мазмунли ўтказиши учун ҳам кенг имкониятлар яратилган.



Маҳалла биносидаги ўқув маркази ёшлар учун янги билимлар манзилига айланган бўлса, Ахборот-кутубхона маркази китобсеварларни бир жойга жамлаган. Бугун бу ерда 200 нафардан ортиқ ёш мунтазам китоб мутолаа қилмоқда. Ҳар ой ташкил этилаётган китобхонлик танловида уч нафар голибни Ўзбекистон маҳаллалари уюшмаси планшетлар билан тақдирлаётгани эса ёшларни янада изланишга ундамоқда. Шу тариха ойига қарийб 600 нафар маҳалла аҳолиси мутолаа жараёнига жалб этилапти.



Маҳалладаги яна бир манзара кишини қувонтиради: бир томонда китоб varaқлаётган ёшлар, бошқа томонда шахмат-шашка тахтаси атрофида бахшлашаётган нуронийлар. Бу ерда турли авлод вакиллари бир маконда жам бўлиб, маҳалла ҳаётига ўз ҳиссасини қўшапти.

— Биз учун маҳалла фақат яшаш манзили эмас, одамлар ўзини эркин ва керакли ҳис қиладиган маскан бўлиши муҳим, — дейди маҳалла раиси Илҳомбек Ғоипназаров. — Ёшлар китоб ўқиса, билим олса, нуронийларимиз фаол ҳаёт кечирса, бунинг ўзи маҳалламизнинг катта ютуғи.

Шу сабабли мавжуд имкониятларни янада кенгайтириб, бошқа маҳаллаларга ҳам намуна бўладиган муҳит яратишга ҳаракат қиляпмиз.

“Янги Ўзбекистон” маҳалласидаги бу тажриба шуни кўрсатадики, маҳаллада имконият кўпайган сари одамларнинг ташаббуси ҳам уйғонади. Китобхон ёшлар ва фаол нуронийлар эса ана шу ўзгаришларнинг энг чиройли кўринишидир.



Саҳифани
“Mahalla” муҳбири
Шаҳноза ХАЛИЛОВА
тайёрлади.

касбларга эҳтиёж борлигини ўрганиши, корхона ва тадбиркорлар билан доимий алоқани йўлга қўйиши лозим. Шунда у ёшлар иш сўраб келганидан кейин ҳаракатга тушмайди, балки олдиндан унга мос йўналишни таклиф қила олади.

Масалан, маҳаллада ишсиз ёш борлигини аниқлаш — биринчи босқич. Унинг нима сабабдан ишсиз эканини билиш — иккинчи босқич. Сабабга мос ечимни белгилаш — учинчи босқич. Ёшларни ишга жойлаштиргандан кейин унинг ишда қолиши ва даромади барқарорлашганини кузатиш эса ишнинг якуний натижаси бўлиши керак.

Шундай ёндашувда етакчи ҳар бир ёш бўйича аниқ натижа занжирини шакллантира олади: аниқлаш — касбий йўналтириш — имконият топиш — ишга жойлаштириш — натижани кузатиш. Бу занжирнинг бирор бўғини ўзласа, ёшларнинг яна ишсиз қолиш эҳтимоли юқори бўлади.



2026 йилда ёшлар бандлигини таъминлаш бўйича 512 минг 877 нафар ёшни қамраб оладиган дастур амалга оширилаётгани ҳам масаланинг кўламини катта эканини кўрсатади. Бундай миқёсдаги вазифани фақат марказлашган топшириқлар асосида бажаришнинг ўзи етарли эмас. Ҳар бир маҳаллада етакчининг шахсий ташаббуси, маҳаллий меҳнат бозорини билиши ва иш берувчилар билан амалий алоқаси ҳал қилувчи аҳамият касб этади.

Шу нуқтаи назардан, ёшлар етакчисининг шахсий натижаси ҳам аниқ кўриниши керак. Масалан, бир йил давомида маҳаллада неча ёшнинг касби аниқланди, нечаси касбга йўналтирилди, нечаси ишга жойлашди, улардан қанчаси олти ойдан кейин ҳам ишлапти, қанчасининг даромади ошди — ана шу кўрсаткичлар етакчи фаолиятининг ҳақиқий самарасини кўрсатади.

Асосий эътибор ҳам шу ерга қаратилиши лозим. Ёшлар етакчиси “ишга жойлаштирдим” деган натижа билан ишни якунламаслиги, “бу ёшнинг меҳнати барқарор даромадга айландими?” деган нуқтагача бориши керак. Бунинг учун ишга кирган ёшлар билан кейинги мулоқотни сақлаш, иш берувчидан фикр олиш ва зарур ҳолларда ёшни қайта йўналтириш амалиётини йўлга қўйиш зарур. Ана шунда “бандлик таъминланди” деган жумла қорғоздаги рақамдан ҳаётдаги ўзгаришга айланади.

МАНЗАРА



“ИНСОН”
ЛОЙИҲАСИ
ДОИРАСИДА
“Адаптив ижтимоий
ҳимоя стратегияси”
ишлаб чиқилмоқда.



Самарқандда
ногиронлиги
бўлган шахслар
ўртасидаги III ШАХМАТ
ПАРАЛИМПИАДАСининг
тантанали очилиш
маросими бўлиб ўтди.



Ижтимоий ҳимоя
миллий агентлиги
ва “InFinBank”
ўртасида имзоланган
меморандум асосида
Хоразмда 156 ТА
ЭҲТИЁЖМАНД
ОИЛА УЙ БИЛАН
ТАЪМИНЛАНАДИ.

6

Mahalla

№74

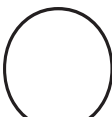
2026 йил
12 СЕНТЯБРЬ,
ШАНБА

“МАҲАЛЛА — ИЖТИМОЙ БИРДАМЛИК МАНБАИДИР!”

Янги тизим ижтимоий ходимга қандай имкониятлар яратади?

Инсон ҳаётининг энг
оғир палласида унинг
эшигини биринчи
бўлиб қоқадиган
мутахассислардан бири
— ижтимоий ходимдир.

Фарид НАЗАРОВ,
Ижтимоий ҳимоя миллий
агентлиги Юридик бўлим
бошлиғи.



Оилада зўравонлик
содир бўлганда, бола
ҳимояга муҳтож қолганда, ноги-
ронлиги бўлган шахс кундалик
ҳаётда кўмакка эҳтиёж сезганда,
кекка ёки ёлғиз инсон мурак-
каб вазиятга тушганда айнан
шу мутахассиснинг билими, ва-
зиятни баҳолай олиш қobiliя-
ти ва профессионал қарори ин-
сон тақдирига тўғридан-тўғри
таъсир кўрсатади.

Шу маънода ижтимоий иш
соҳасида профессионаллик
масаласи оддий кадрлар си-
ёсати доирасидан анча кенг.
Ижтимоий ходим қанчалик
малакали бўлса, давлатнинг
эҳтиёжманд инсонга кўрсата-
ётган хизмати ҳам шунчалик
манзилли, асосланган ва сама-
рали бўлади. Вазирлар Маҳма-
масининг 2026 йил 4 сентябрда
қабул қилинган “Ижтимоий ҳи-
моя соҳасида юқори малакали
мутахассислар корпусини ша-
кллантириш, шунингдек, улар-
нинг касбий фаолиятини тако-
миллаштириш тўғрисида”ги
қарори айнан шу ёндашувни
ҳуқуқий тизимга айлантирди.
Мазкур ҳужжатнинг аҳамияти
шундаки, у ижтимоий ходим
касбига нисбатан мутлақо янги
ҳуқуқий формулани жорий қил-
моқда: билим — малака билан,
малака — тоифа билан, тои-
фа эса меҳнатга ҳақ тўлаш ва
касбий ўсиш билан боғланади.

КАСБИЙ МАҚОМ ЭНДИ АНИК МЕЗОН БИЛАН БЕЛГИЛАНАДИ

Қарорга мувофиқ, давлат
органлари ва ташкилотлари,
шунингдек, нодавлат ташки-
лотларда фаолият юритаётган
ижтимоий ходимлар лавози-
ми тўрт даражага ажратилади:
тоифасиз ҳамда III тоифали, II
тоифали ва I тоифали ижти-
моий ходим. Илгари бир хил
лавозим номида ишлаётган
икки мутахассиснинг касбий
тайёргарлиги, иш тажрибаси
ва амалий қobiliяти ўртасида
сезиларли фарқ бўлиши мум-
кин эди. Янги тизим шу фарқни
объектив ҳуқуқий мезон орқали
ифодалайди.



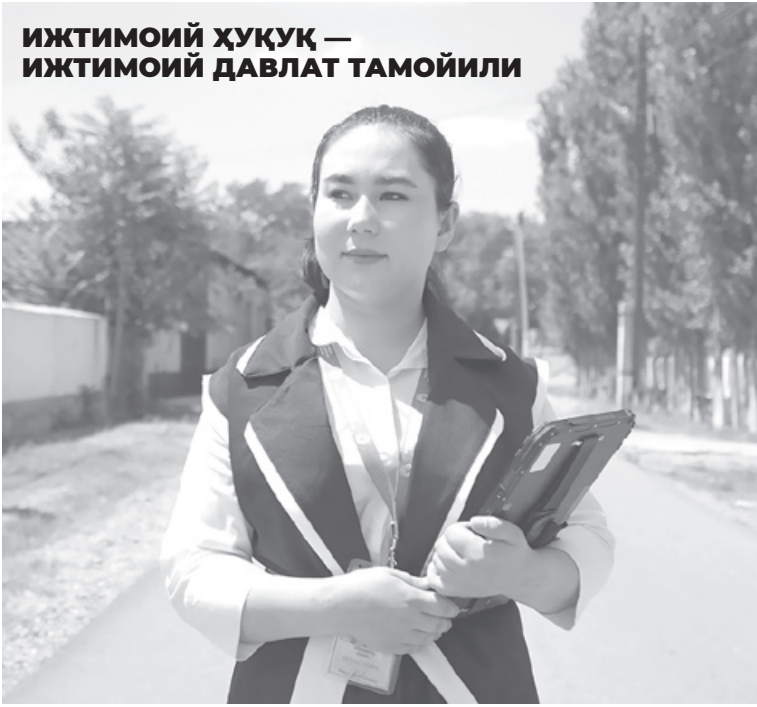
Малака сертификатини
олишнинг ҳар бир
босқичи аниқ белгилаб
берилган. III тоифали
сертификат учун
талабгорнинг камида
бир йиллик махсус иш
стажи, II тоифа учун икки
йиллик, I тоифа учун эса
уч йиллик махсус иш
стажи талаб этилади.

Талабгор III тоифадан I тои-
фагача изчил тартибда ҳаракат-
ланади, яъни етарли иш стажини
мавжуд бўлганининг ўзи юқори
тоифани тўғридан-тўғри олиш
имконини бермайди. Таълимга
нисбатан ҳам талаблар мав-
жуд бўлиб, III тоифа учун олий
маълумот талаб этилса, II ва I
тоифалар учун тор доирадаги
тегишли олий маълумотга оид



Саҳифани
“Mahalla” муҳбири
Шаҳноза
РАҲИМХУҲАЕВА
тайёрлади.

ИЖТИМОЙ ҲУҚУҚ — ИЖТИМОЙ ДАВЛАТ ТАМОЙИЛИ



талаб қўйилади. Республика
босқичида “Энг фаол ижтимоий
ходим” кўрик-танлови голи-
би бўлган шахсга ёки хорижий
сертификатга эга мутахассисга
эса истисно тариқасида III тои-
фали сертификат назорат сино-
виз ва иш стажини талаб қилин-
масдан берилиши мумкин.

ДИПЛОМНИНГ ЎЗИ ЕТАРЛИ ЭМАС — ВАЗИЯТНИ ЕЧИШ МУҲИМ

Сертификатлаш тизимининг
муҳим жиҳатларидан бири —
назорат синовининг мазмунидир.
Талабгор имтиҳонга кири-
шадан олдин камида 36 акаде-
мик соатлик ўқув курсларида
малака ошириши шарт. Назорат
синовини жами 100 баллиқ ти-
зимда баҳоланиб, тест учун
50 балл, кейс таҳлили учун
50 балл ажратилади ва жами
70 ҳамда ундан юқори балл ол-

ганлар синовдан ўтган ҳисобла-
нади. Имтиҳон материаллари-
ни тайёрлашга илмий-тадқиқот
институтлари, етакчи олимлар,
малакали мутахассислар ва но-
давлат сектор вакиллари ҳам
жалб этилади.

Талабгорлар “Инсон” марка-
зига шахсан мурожаат қили-
ши, ахборот тизими ёки Ягона
интерактив давлат хизматлари
портали орқали рўйхатдан ўти-
ши мумкин. Зарур ахборотлар
идоралараро электрон ҳамкор-
лик орқали олинади. Серти-
фикатлар QR-кодли электрон
шаклда берилиб, махсус реестр
юритилади. Натижадан норози
бўлганлар беш иш куни мобай-
нида апелляция шикоятини бе-
риш ҳуқуқига эга бўлиб, шико-
ятини кўриб чиқиш учун назорат
синовида иштирок этмаган
ходимлардан иборат комиссия
тузилади.

ИНТИЛГАНГА ИМКОНИАТ ЧЕКСИЗ...

МЕҲР ВА ТЕНГЛИК САРИ БИРИНЧИ ҚАДАМ

Ҳар бир бола — у ким
бўлишидан қатъий
назар, сифатли таъ-
лим олиш ҳуқуқи-
га эга. Инклюзив
таълим ногиронли-
ги бўлган болаларга
жамиятнинг тўлақон-
ли аъзоси сифатида
ўсиб ривожланиш,
билим олиш ва ижти-
моий ҳаётга фаол қў-
шилиш имкониятини
беради.

Элбек ШОЙИМҚУЛОВ,
журналист.

Н урафшон шахрида яшов-
чи Ифрозода Раҳматуллаева
алоҳида таълим эҳтиёжларига
эга. Онасининг энг катта истаги эса
қизининг тенгдошлари билан бирга
таълим олиши, улар қатори ўқиб, улға-
йиши эди.

Психологик-тиббий-педагогик
комиссия тавсияси асосида Ифроз-
да инклюзив таълим ташкил этил-
ган 26-сонли умумтаълим мактабига
I-синфга қабул қилинди.



Маълумот ўрнида: Жорий йилнинг сентябрь ойида Тошкент вилоятида 100 нафардан
ортиқ ўқувчи инклюзив таълим ташкил этилган мактабларнинг I-синфига қабул қилинди.

КЎЗ ЁШЛАРНИ ТАБАССУМГА АЙЛАНТИРИШ БАХТ

Жамиятда ҳар бир
касбнинг ўз ўрни
ва масъулияти бор.
Аммо шундай соҳалар
мавжудки, уларнинг
асосида ҳужжат эмас,
аввало, инсон тақдири
туради. Мен учун
ижтимоий ходимлик
ана шундай залворли
юмуш.

Омина МУХТОРОВА,
Гулистон шахар “Обод юрт”
маҳалласи ижтимоий ходими.

Хар бир эшик ортида ўзига
хос ҳаёт, ўзига хос тақ-
дир яширинган. Кимдир ёлғиз-
лик билан курашмоқда, кимдир
ногиронлиги туфайли қийинчи-
ликларга дуч келган, яна биров
ижтимоий ҳимояга муҳтож. Ме-

нинг вазифам фақат мурожаат
қабул қилиш эмас, балки фуқаро-
нинг ишончини қозониш, унинг
оғирини енгил қилиш учун им-
коният излаш ва давлат кўрса-
таётган хизматлардан самарали
фойдаланишига кўмаклашишдан
иборат.

Яқинда маҳалламиздаги
ёши улуг, ёлғиз яшовчи бир
онахоннинг хонадонига борга-
нимда, аввалига у киши бироз
эҳтиёткорлик билан муносабат-

да бўлди. Аммо мен ҳеч қандай
расмийтаҳлиқсиз, шунчаки меҳр
ва эътибор билан ҳолидан хабар
олишга келганимни ҳис қилган,
қўллари қалтираб чой узатди ва
йиллар давомида ичига ютиб
юрган дардини тўкиб солди.
Ушанда яна бир бор англадим-
ки, баъзан инсонга кўрсатила-
диган энг катта ёрдам, бу — уни
чил дилдан тинглай олиш ва бу
дунёда ёлғиз эмаслигини ҳис
этириш экан.

Ўша суҳбатдан кейин онахон-
нинг ёзида пайдо бўлган илиқ
табассум ва миннатдорлик ни-
гоҳи мен учун ҳар қандай муко-
фотдан ҳам қимматли бўлди.

Бу касб сабр-тоқат, меҳр ва
юксак масъулиятни талаб қилади.
Чунки баъзан бир оғиз ширин
сўз ҳам кишига катта куч бағиш-
лайди. Бирор оиланинг муам-
моси хал бўлиб, юзига табассум
қайтганини кўриш эса ҳар қан-
дай муқофотдан қимматлироқ.

СИЗ ЁЛГИЗ ЭМАССИЗ...

Токи умид бор экан... инсон ўзини қайта топади



Ҳаёт ҳар биримизга турли синовларни юбориши мумкин.
Баъзан инсон бошига тушган оғир йўқотиш ёки касаллик
нафақат унинг жисмоний имкониятларини, балки руҳий ҳо-
латини, келажакка бўлган ишончини ҳам буткул ўзгартириб
юборади. Бундай вазиятда унга фақатгина моддий ёрдам
эмас, энг муҳими — ўзини яна жамиятнинг тўлақонли аъзо-
си сифатида ҳис қилиши, ҳаётга қайта интилиши учун меҳр
ва манзилли кўмак зарур.

Мадинабону НИФМАТОВА,
Бухоро шаҳридаги
“Янгиобод” маҳалласи
ижтимоий ходими.

Маҳалламизда бугунги кунда
6 334 нафар аҳоли, 2 654 та оила
истикомат қилади. Шундан 43 та
оила Ижтимоий реестрга кири-
тилган бўлиб, 151 нафар ногирон-
лиги бўлган шахс яшайди. Ком-
плекс ижтимоий хизмат кўрса-
тувчи ходим сифатида асосий
вазифам — аҳолининг ижтимоий
эҳтиёжларини яқиндан ўрганиш,
мавжуд муаммоларни ўз вақтида
аниқлаш ҳамда ҳар бир фуқаро-
га манзилли хизмат кўрсатишдан
иборат.

...Комил аканинг ҳам бошига
оғир кунлар тушган эди. Қандли
диабет касаллигининг асоратла-
ри сабабли у бир оёғидан айрил-
ди ва биринчи гуруҳ ногиронлиги
белгиланди. Бу ҳолат унинг на-
фақат кундалик ҳаракатланиши-
ни қийинлаштирди, балки руҳий
жиҳатдан ҳам катта тушқунликка
солди. У қарийб икки ярим йил
давомида уйдан чиқолмай, жа-
миятдан узилган ҳолда оғир изти-
робда яшади.

Ижтимоий ҳимоя миллий
агентлиги ташкил этилгач, ижти-
моий хизматларни бевосита
маҳалла даражасига олиб чиқиш,
ҳар бир инсоннинг ҳолатини
чўқур ўрганиш ва эҳтиёжидан ке-
либ чиқиб, ёрдам кўрсатиш тизи-
ми йўлга қўйилди. Шу жараёнда
Комил Зиёдуллаевнинг ҳам ҳола-
тидан хабар топиб, унинг муаммо-
ларини ҳал этишга киришдик.

Авалло, унинг эркин ҳара-
катланиши ва кундалик ҳаётга
мослашуви учун болдир проте-
зи, ҳасса ҳамда махсус пойабзал

олиб бердик. Шунингдек, “Сахо-
ват ва кўмак” жамғармаси маб-
лағлари ҳисобидан даволаниши
учун бир марталик моддий ёр-
дам ажратилиб, бепул дори-дар-
монлар билан таъминлаш чора-
лари қилирди.

Бироқ тушундимки, кўрса-
тилган ёрдам фақат моддий ва
тиббий кўмак билан чекланиб
қолмаслиги керак. Унинг узоқ вақт
давомида тушқунликда бўлгани
ҳисобга олиниб, унга зарур пси-
хологик ёрдам ҳам кўрсатдик. Бу
саъй-ҳаракатлар унинг ўз имкони-
ятларига қайта ишониши, яшашга
бўлган меҳри ва интилишини уй-
ғотишда муҳим қадам бўлди.

Қилган меҳнатларимизнинг
энг қувонарли ва муҳим натижаси
шу бўлдики, бугун Комил Зиёдул-
лаев ишга жойлашди. У ҳозирги
кунда Бухоро вилояти Санитария-
эпидемиологик осойишталик ва
жамоат саломатлиги хизматида
муваффақиятли меҳнат қилмоқда.

Бу воқеа ижтимоий хизмат-
нинг моҳияти фақатгина кимга-
дир моддий ёрдам бериб қўйиш-
дан иборат эмаслигини яна бир
бор исботлади. Асосий мақсад —
инсоннинг ички имкониятлари-
ни рўёбга чиқариш, уни мустақил
ҳаётга қайтариш ва жамиятда ўз
ўрнини топиши учун шароит яра-
тиб беришдир.

Комил аканинг икки ярим йил-
лик ёпик ҳаётидан бугунги фаол
меҳнат фаолиятигача босиб ўт-
ган йўли — инсонга ўз вақтида
ва манзилли кўмак кўрсатилса,
унинг тақдирини ижобий томонга ўзгар-
тириш мумкинлигининг амалий
исботидир. Бизнинг — ижтимо-
ий ходимларнинг вазифамиз ҳам
айнан шунда: ҳар бир инсоннинг
дардини қуриш, унинг ҳолатини
чин дилдан ҳис қилиш ва ечим
сари биргаликда қадам ташлаш.

Зеро, ижтимоий ҳимоянинг
ҳақиқий натижаси ҳужжатлардаги
рақамлар ёки ажратилган маб-
лағлар билан эмас, балки инсон
ҳаётида юз берган ана шундай гў-
зал ва ижобий ўзгаришлар билан
ўлчанади.



Зоминда солиқ тизими раҳбар ва кадрлар мутахассислари учун “HR хавфларини бошқариш” мавзусида АМАЛИЙ ТРЕНИНГ БОШЛАНДИ.



СОЛИҚ ҚЎМИТАСИ ҲУЗУРИДАГИ СОЛИҚ ОЛИЙ МАКТАБИ ва Россия солиқ хизмати Академияси ўртасида ҳамкорлик битими имзоланди.



Солиқ қўмитаси УЧТЕПА ТУМАНИ МАҲАЛЛАЛАРИДА камбағалликни қисқартириш, аҳоли бандлигини таъминлаш борасида йиғилиш ўтказди.

2026 йил
12 СЕНТЯБРЬ,
ШАНБА

Mahalla №74

7

“ҲАЛОЛ МЕҲНАТ — ХОТИРЖАМ ҲАЁТ ВА ФАРОВОН ЖАМИЯТ ГАРОВИ”

Натижа учун масъулият ва имконият бир жойда бўлиши керак

Бугун маҳаллага бириктирилган солиқ инспектори фақат солиқ йиғувчи ҳодим эмас. Унинг зиммасига ҳудуддаги солиқ базасини кенгайтириш, яширин иқтисодиётни қисқартириш, тадбиркорларни қонуний фаолиятга жалб этиш, солиқ тўловчиларга амалий кўмак бериш каби вазифалар юкланган.

Олимжон ФАЙЗИБОВЕВ,
Солиқ қўмитаси раиси
ўринбосари.

Расмий маълумотларга кўра, мамлакатимиздаги 8 992 та маҳаллага 2 888 нафар солиқ инспектори бириктирилган. 2026 йил февраль ойида уларнинг ўртача самарадорлик кўрсаткичи 72,5 баллни ташкил этган.

Аммо масаланинг бошқа жиҳати бор: инспектор тадбиркорни аниқлайди, унга қонуний ишлашни тушунтиради, бироқ тадбиркорнинг қонуний ишлашига ҳалакит бераётган барча муаммони унинг ўзи ҳал қила олмайдди.

Масалан, маҳаллада но-расмий фаолият юритаётган фуқаро аниқланди. Солиқ инспектори унга тадбиркорликни



расмийлаштириш, солиқ мажбуриятларини бажариш тартибини тушунтиради. Лекин фуқаронинг асосий муаммоси кредит олиш, жой ажратиш, электр таъминоти, маҳсулот сотиш бозори ёки бухгалтерия юрийтиш билан боғлиқ бўлса-чи? Бу ҳолда инспекторнинг тушунтириши зарур, аммо етарли эмас.

Солиқ қўмитасининг ўзи ҳам маҳалладаги инспекторнинг вазифасини солиқ тўловчига фақат талаб қўйиш эмас, балки солиқ соҳасидаги масалаларни ҳал этишда амалий ёрдам бе-

риш ва мажбуриятларни тўғри бажаришга кўмаклашиш сифатида белгиланган. Шунинг учун бу ерда муаммо инспекторнинг ишламаслигида эмас, унинг натижа учун жавобгарлиги билан натижага таъсир этувчи имкониятлари ўртасида фарқ борлигида кўринади.

Ҳисоб палатасининг яширин

иқтисодиётни қисқартириш бўйича аудитида ҳам солиқ тушумларининг тўлиқлигини таъминлаш ва яширин иқтисодиётни қисқартиришда тизимли муаммолар сақланиб қолаётгани қайд этилган.

Демак, ечимни фақат инспектордан кўпроқ ишлашни талаб қилишдан излаш тўғри эмас. “Муаммони аниқлаш — йўналтириш — натижани кузатиш” занжири ишлаши керак. Инспектор аниқлаган тадбиркорлик муаммоси тегишли ташкилотга тўғридан-тўғри йўналтирилиб, унинг натижаси бўйича инспекторга эмас, муаммони ҳал қилиш ваколатига эга идорага аниқ масъулият юкланиши зарур.

Акс ҳолда солиқ инспектори бир вақтнинг ўзида солиқ базасини кенгайтирувчи, тадбиркорга маслаҳат берувчи, қарздорликни камайтирувчи ва бошқа идораларга тегишли муаммоларни ҳал қилувчи ҳодимга айланиб қолади.

Бугунги вазифа — инспекторга янада кўпроқ топшириқ бериш эмас. Унинг қўлидаги маълумот, ваколат ва ҳамкорлик тизимларини кучайтиришдир. Шунда маҳалладаги ҳар бир аниқланган муаммо статистикада қолиб кетмай, ҳақиқий иқтисодий натижага айланади.

Бу ёндашув солиқ инспекторининг ишини ҳам енгиллаштиради, энг муҳими, “маҳаллада солиқ базасини ошириш” мақсадини “маҳаллада янги ва қонуний даромад манбаларини қўпайтириш” натижаси билан боғлайди.

МАСЛАҲАТ

Тадбиркорлик фаолиятида корхона бошқа ҳудудда яшовчи фуқарога тегишли бино, транспорт воситаси ёки бошқа мол-мулкни ижарага олиши мумкин. Бундай вазиятда ижара ҳақи тўланаётганда жисмоний шахсдан олинадиган даромад солигини солиқ агенти сифатида ҳисоблаш, ушлаб қолиш ва тегишли ҳудуд бўйича ҳисобот тақдим этиш муҳим.

Ижара бўйича даромад солиғи қандай акс этади?

Насиба СУЮНОВА,
Қумқўрғон туманидаги
“Янгиер” маҳалласи раиси.

Масалан, Тошкент шаҳри Шайхонтоҳур туманида рўйхатдан ўтган корхона Бухоро шаҳридан нотураб жойини, Қарши шаҳрида доимий рўйхатда турган фуқародан эса транспорт воситасини ижарага олди. Бу ҳолатда ижара билан боғлиқ даромад солиғи ҳисоботи алоҳида шакллантирилади: нотураб жой бўйича Бухоро шаҳрида, транспорт воситаси бўйича эса Қарши шаҳрида ҳисобот тақдим этилади.



Бунда ҳисоб-китобнинг 5-иловасида мол-мулкни ижарага беришдан олинган даромад бўйича тўлов манбаида ушлаб қолинган солиқ жисмоний шахслар кесимида кўрсатилади. Ижара даромади учун “мол-мулкни ижарага беришдан даромад” тури танланлади. Корхона рўйхатдан ўтган Шайхон-

тоҳур туманида эса 4-иловада фақат ҳодимларга ҳисобланган меҳнатга ҳақ тўлаш тарзидаги даромадлар акс эттирилади. Бошқа ҳудудларда ижарага олинган мол-мулк бўйича маълумотлар ушбу ҳудуд ҳисоб-китобига киритилмайди.

Тавсия: бизнес фаолиятингизда бошқа ҳудудлардан бино, транспорт воситаси ёки бошқа мол-мулк ижарага олаётган бўлсангиз, ҳисоботни шакллантиришда ижара объектининг жойлашуви ёки транспорт воситаси эгасининг доимий рўйхатдан ўтган жойини тўғри аниқланг. Шунда даромад солиғи бўйича ҳисоботни тегишли ҳудудга тўғри тақдим этиш ва ҳаттоларнинг олдини олиш мумкин.

НАРХНИНГ БОЗОРДАГИ ҲАҚИҚИЙ ҚИЙМАТИ ҚАНДАЙ АНИҚЛАНАДИ?

БИЛАСИЗМИ?

“Билмайман” деб ўтиб кетадиган, аслида эса тадбиркорнинг солиқ ҳисоб-китобига бевосита таъсир қиладиган қондалар бор. Шулардан бири — харажатлар усули.

Уни тушуниш учун мураккаб ҳисоб-китоблар шарт эмас: гап, аввало, маҳсулотни сотувчи уни тайёрлашга қанча сарфлагани ва шу харажат эвазига қанча даромад олаётганида.

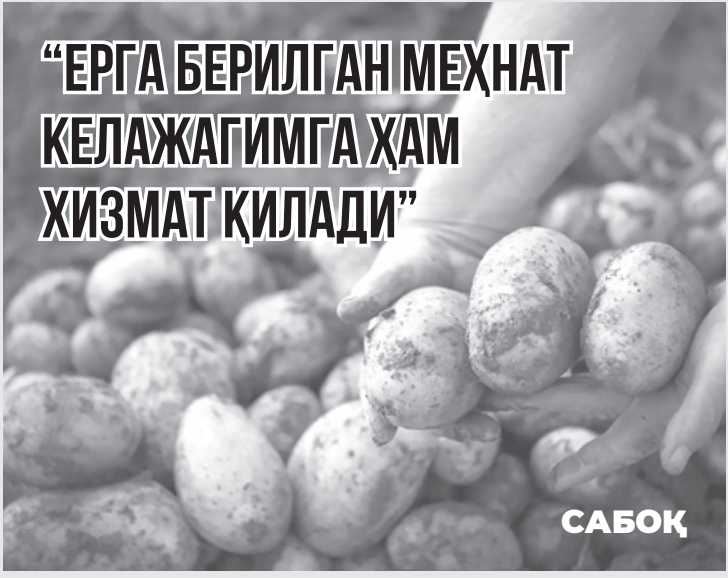
Харажатлар усули орқали назорат қилинадиган битимдаги нархнинг бозор шароитларига қанчалик мос экани аниқланади. Олдийроқ айтганда, корхона маҳсулотни, масалан, 100 миллион сўм харажат қилиб ишлаб чиқарди. Энди шу маҳ-

сулотни сотишда олган даромади ва харажатига нисбатан рентабеллиги бозордаги ўхшаш битимларга мос келади — шунга қаралади.

Агар корхонанинг рентабеллиги бозорда шаклланган белгиланган оралиққа мос келса, битимдаги нарх ҳам бозор нархига мос, деб қаралади. Аммо кўрсаткич бозор оралиғидан сезиларли даражада четга чиқса, солиқ мақсадларида нархни аниқлашга қайта баҳо берилиши мумкин. Бунда маҳсулотнинг ҳақиқий таннархи ва бозор рентабеллиги кўрсаткичлари асос қилиб олинади.

Қисқаси, харажатлар усули — “маҳсулот қанча турди?” деган савол билан чекланмайди. “Шу харажат эвазига қанча даромад олинди ва бу бозордаги ҳолатга мосми?” деган саволга ҳам жавоб излайди.

“ЕРГА БЕРИЛГАН МЕҲНАТ КЕЛАЖАГИМГА ҲАМ ХИЗМАТ ҚИЛАДИ”



САБОҚ

Қонунни билсанг, яхши экан. Мен эса шу пайтгача билмай юрган эканман: ҳатто ўз томорқасида белгиланган фаолият билан шуғулланиб, бунинг учун ижтимоий солиқ тўлаган одамга ҳам меҳнат стажи ёзилар экан.

Элёр МАЖИДОВ.
Хонобод шаҳридаги
“Фозилмон” маҳалласи.

Маҳалламизда ҳовлисида иссиқхона қад ростлаган, катта-кичик ерида турли маҳсулот етиштириб, рўзгорини тебратаётганлар кўп. Лекин кўпчилигимиз ўз ҳовлимизда қилаётган меҳнатимиз ортида шундай имконият борлигини билмас эканмиз. Мен билан аёлимнинг ҳам расмий даромадимиз йўқ. Бор-йўғимиз — шу мўъжазгина томорқа. Пиёз, картошка, бодринг, помидор... Ҳар йили ерга навбат билан турли экин екамиз. Фарзандларимизнинг кийим-кечаги, ўқиши, кундалик рўзгор харажатлари ҳам кўп жиҳатдан шу ердан топилаган даромад хисобидан.

Шу меҳнатимиз билан тирикчилик қилиб келаётган бўлса-да, баъзан келажак ҳақида ўйлаб қолардим: бир кун қариб, қўл-оёқдан куч кетса, нафақага чиқсак, кейин нима бўлади? Яхшиямки, солиқ ҳодимлари аҳоли билан

ишлаш жараёнида хонадонлардан хабар олиб тураркан. Бир куни у ҳам эшигимиздан қаққириб, келиб қолди. Мен эса бошимни кўтармай, томорқада ерга ишлов бераётган эдим. Саломлашиб, солиқ мажбуриятларимни тушунтирди. Кейин гап томорқада ишлаётган фуқароларнинг меҳнат стажига ҳақида кетди. У: “Шахсий томорқа ер участкасида белгиланган фаолият билан шуғулланиб, йилига БҲМ-нинг камида бир баравари миқдорида ижтимоий солиқ тўланса, бу давр меҳнат стажига қўшилиди”, деди.

Шу гапни эшитиб, ўзим ҳам ҳайрон қолдим. “Шунча йилдан бери билмай юрган эканман-ку”, дедим. Ҳодим эса имкониятдан фойдаланишга ундади. Ҳужжатларни биргаликда тўғриладики. Мана, бир неча ойдан бери томорқадаги меҳнатим учун меҳнат стажим ҳам ёзил-япти. Энди томорқага қараганимда, фақат бугунги ризқимизни эмас, эртанги кунимизни ҳам кўргандек бўламан. Ўз ҳовлимиздаги меҳнатимизнинг қадри борлигини билишнинг ўзи одамга далда экан.

У эса бироз сукут сақлаб турди-да: “Ака, мен ҳаммасини тушунаман. Қонуний ишлаш керак. Лекин баъзи ойлари уч-тўртта бюуртма тушади, баъзи ойлари эса бир ҳафта ҳам иш бўлмайди. Шундай пайтда солиқни қандай тўлайман?” — деди. Бу саволга шунчаки солиқ қонунчилигидаги бирор бандни айтиб жавоб бериш осон эди. Лекин унинг гапида солиқдан кўра бошқа ташвиш борлигини сезиш қийин эмасди.



Бюуртма камайиб кетаяпти экан. Унинг айтишича, илгарй одамлар эшик-ромни кўпроқ алмаштирар, ҳозир кўпчилик таъмирни ҳам бўлиб-бўлиб қиялпти.

Устанинг қўлида ишлайдиган битта йигит бор эди, бюуртма камайгач, уни ҳам вақтинча чиқариб юборибди. Ўйда икки бола, кредит борлигидан боши қотган. “Ишлаб турсам дейман, лекин айланма маблағ ҳам керак”, — дейди.

Шунда аввалги саволнинг маъноси ўзгарди. У “солиқни қандай тўлайман?” деганда, аслида, “ишимни қандай сақлаб қоламан?” деб сўраётган эди. Маҳаллада ишлашда шундай ҳолатларга тез-тез дуч келамиз. Ташқаридан қараганда, муаммо биттадек кўринади: фаолият расмий эмас, солиқ тўланма-япти ёки ҳисоб-китобда камчи-йил бор. Аммо бироз чуқурроқ гаплашсангиз, сабаби бошқа жойдан чиқади. Кимдир фаолиятини қандай расмийлаштиришни билмайди. Кимдир ҳисоб-китобни юриштишда хатога йўл қўяди. Яна бирор ишини тўх-татган, лекин бу ҳақда расмий тартибда чора кўрмаган. Айрим-лар эса солиқдан қочиш учун эмас, шунчаки эртанги кунини ўйлаб, расмий иш бошлашдан чўчийди. Шунинг учун маҳалладаги солиқ инспекторининг иши фақат “солиқ тўланг” деган талаб билан тугамаслиги керак. Ўша куни ҳалиги фуқарога фаолиятини қонунийлаштириш тартибини тушунтирдим. Кейин мажбуриятлар юзага келишини, ҳисоб-китобни қандай юриштиш кераклигини айтдим. У ҳам савол берди, мен жавоб бердим. Сўхбат бошидаги эҳтиёткорлик ўрнини аста-секин ишонч эгаллади.

Бундан кўриниб турибдики, одам ўз мажбуриятини тушунаса, ундан нима талаб қилинаётганини билса ва муаммоси эшитилаётганини ҳис қилса, қонунга риоя қилишга муносабати ҳам ўзгаради. Маҳаллада ишлашнинг мен учун энг муҳим жиҳати ҳам шу: муаммони эшитишнинг ўзи кам, унинг ортида турган сабабни англаш керак.



“Пойтахт намунаси” асосида иш ташкил этилган ДЕНОВ ТУМАНИДАГИ “ЎРИКЗОР” МАҲАЛЛАСИ жорий йилда “қизил” тоифадан “яшил” тоифага ўтди.



ҚАРШИ ШАҲРИДАГИ “ЧОЛҚУВАР” МАҲАЛЛАСИДА хавф гуруҳига кирувчи шахслар ва оилалар алоҳида ўрганилди.



ЎЗБЕКИСТОН ТУМАНИДАГИ “КУДАШ” МАҲАЛЛАСИДА профилактика инспектори ташаббуси билан тарбиявий йўналишда учрашув ўтказилди.

“МАҲАЛЛА ТИНЧ ВА АҲИЛ БЎЛСА, ЖАМИЯТ ТИНЧ, ҲАМЖИҲАТ БЎЛАДИ”

ТАҲЛИЛ

ЧЕКЛОВЛАРГА узил-кесил нуқта қўйилди

Ички ишлар тизимининг жамоат хавфсизлигини таъминлаш хизмати йиллар давомида жиддий ислохотларни бошдан кечирган бўлса-да, қўйи бўғинда, бевосита маҳаллада ишлайдиган профилактика инспекторларининг фаолиятида бир қатор муаммолар ва тизимли чекловлар сақланиб қолаётган эди.

Шароф ЎРОЛОВ,
Ички ишлар вазирлиги
Жамоат хавфсизлиги
департаменти
хуқуқбузарликлар
профилактикаси хизмати
бошлиги.

“Ички ишлар органларининг жамоат хавфсизлигини таъминлаш фаолиятига янгича ишлаш тизимини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги Президент қарори ана шу муаммоларга узил-кесил нуқта қўйди. Хужжат иш самарадорлигини мутлақо янгича асосда ташкил этиш йўлидаги тарихий қадам бўлди.

Бугунгача профилактика инспекторлари маҳаллада кундалик равишда юзлаб майда хуқуқбузарлик(қўшнилар жанжали, майда безорилик, ободонлаштириш қоидаларини бузиш каби) ларни аниқлар эди. Аммо уларни жойида қонуний ҳал этиш ваколати бўлмагани учун, соатлаб вақт сарфлаб баённома тузишга ва ҳужжатларни туман ИИБ раҳбарияти ёки судларга жўнатишга мажбур эди. Бу ортиқча вақт йўқотишга ва аҳоли қўзида инспекторнинг обрўси пасайишига олиб келарди.



Маҳаллада қонун устуворлигини талаб қилганда кўпинча қаршиликка учради. Энг ёмони, хизмат вазифасига қирмайдиган ортиқча қоғозбозлик, мажлисбозлик ва маҳаллий идораларнинг топшириқларини бажаришга жалб этилар, натижада ҳақиқий профилактика иккинчи ўринга ўтиб қоладди.

Ички кўчалар, мактаб ва богчалар атрофидаги транспорт тартибсизликлари, пиедалар йўлагига машина қўйиш каби ҳолатлар аҳолининг ҳақли эътирозларига сабаб бўлар, аммо инспекторнинг ЙХХБ ходимини кутишдан бошқа чораси йўқ эди.

Янги қарор мана шу муаммоларни тизимли равишда ҳал этиб берадиган аниқ дастакларни тақдим этди. Масалан, биринчи маротаба содир этилаётган кам аҳамиятли маъмурий хуқуқбузарликлар бўйича жойида тўғридан-тўғри маъмурий огоҳлантириш жазосини қўллаш

Саҳифани
“Mahalla” муҳбири
Хайрулло
АБДУРАҲМОНОВ
тайёрлади.



ваколати берилди. Ҳар қандай масала маҳалланинг ўзида, тезкор ва ортиқча қоғозбозликсиз ҳал этилмоқда.

Шунингдек, йўл ҳаракати хавфсизлигини таъминлаш борасида 4-турдаги хуқуқбузарликлар бўйича инспекторнинг ўзи маъмурий жазо

қўллаш олади. Бу эса маҳалла ичида транспорт интизоми ўрнатилиши, пиедалар хавфсизлиги мустаҳкамланишига сабаб бўлади.

Қолаверса, ходимнинг хизмат вазифаларини бажаришга тўсқинлик қилганлик учун алоҳида маъмурий жавобгарлик белгиланди.

ЭЪТИРОФ

“ЭСКИЧА УСУЛЛАР БИЛАН ЖИНОЯТЧИЛИКНИ ЖИЛОВЛАБ БЎЛМАЙДИ”

Ички ишлар тизимидаги фаолиятимга қарийб йигирма йил тўлди. 2006 йилда ушбу соҳага илк қадам қўйган бўлсам, 2022 йилнинг январидан буён Ойбек номидаги маҳаллада профилактика катта инспектори сифатида хизмат қилиб келмоқдаман.

Аминжон АВЕЗОВ,
Бухоро тумани Ойбек
номидаги маҳалла
профилактика катта
инспектори.

Бизнинг хизматимизда аниқ иш соати белгиланмаган. Сабаби, маҳалланинг осойишталиги, одамларнинг хавфсизлиги вақт билан ўлчанмайди. Тўғри, бу юкламада ишлаш осон эмас, аммо меҳнатинг қадр топса, чарчовлар унутиларкан.

Ватанимиз мустақиллигининг 35 йиллик байрами арафасида Президентимиз фармони билан “Содиқ хизматлари учун” медали билан тақдирланганим, нафақат менинг, балки маҳаллаимиз аҳлининг осойишталиги йўлида хизмат қилаётган барча ҳамкасбларимнинг меҳнатига берилган юксак баҳодир.

Тезкор давр биздан ташаббускор ва ташкилотчи бўлишни

талаб қилмоқда. Эскича усуллар билан жиноятчиликни жиловлаб бўлмайди. Кундалик фаолиятим хонадонлардаги ижтимоий-маънавий муҳитни мунтазам ўрганишдан бошланади. Ҳар бир оиланинг ўз қувончи, ўз ташвиши бор. Шу боис улар билан индивидуал, яъни ҳар бир вазиятга алоҳида ёндашган ҳолда ишлаймиз.



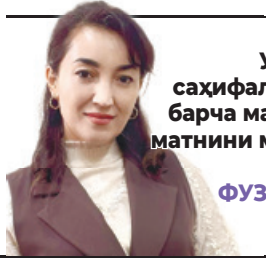
Кузатувларимдан билдимки, жиноятга аксарият ҳолларда ишсизлик ва оиладаги носоғлом муҳит сабаб бўлади. Мана шундай вазиятда “еттилик” ходимлари биргаликда ишласа, самарадорлик ортади. Масалан, маҳаллаимизда муқаддам судланган ва узоқ вақт давомида иш топа олмай юрган фуқаро бор эди. Унинг бекорчилиги яна жиноят кўчасига кириб кетиш хавфини туғдирарди. Ҳоким ёрдамчиси билан ҳамфикр бўлиб, тадбиркорлигини бошлашига кўмаклашдик. Бугун нафақат ўзини, балки оиласини ҳам боқмоқда, жиноят ҳақида ўйлашга вақти йўқ.

Иккинчи ҳолатда зўравонликка ва таъйиққа учраган аёлга ижтимоий ходим билан биргаликда ёрдам кўрсатдик. Ўрганиш жараёнида бу оилада мунтазам жанжал бўлаётгани, эр хотинига нисбатан жисмоний ва руҳий таъйиқ ўтказётгани аниқланди. Зудлик билан хотин-қизлар фаоли кўмагида “ҳимоя ордери” бердик. Эр билан алоҳида профилактик суҳбат ўтказдик. Оилада муҳит соғломлашди.

Хизмат тажрибамдан келиб чиқиб, хавфсиз муҳитни янада мустаҳкамлаш учун айрим таклифларни илгари сурмоқчиман. Биринчи навбатда, маҳалаларни рақамлаштиришни янада такомиллаштириш керак. Жиноятчиликнинг олдини олишда замонавий “IT” технологиялардан, аynиқса, видеокузатув камераларидан кенг фойдаланиш лозим. Бу нафақат кўчаларда, балки чекка ва овлоқ жойларда ҳам осойишталикни таъминлайди.

Шунингдек, рухшунос хизматини маҳалла даражасига тушириш зарур. Оилавий ажралишлар ва низоларнинг олдини олиш учун доимий ишлайдиган профессионал рухшунослар хизматини тизимли йўлга қўйиш зарур. Кўпинча оддий суҳбат ва ўз вақтида берилган руҳий мадад катта жиноятларнинг олдини олади. Ваниҳоят, аҳолининг ҳуқуқий саводхонлигини ошириш кибержиноятларнинг олдини олишда қўл келади. Ўзим шу мақсадда ёшлар ва кексалар ўртасида огоҳликни оширувчи инновацион машғулотлар ва тарғибот ишларини ўтказиб борапман.

Ушбу сон
саҳифаларидаги
барча мақолалар
матинини мусахҳиҳ
Феруза
ФУЗАЙЛОВА
ўқиди.



ХАВФСИЗ МАҲАЛЛА

БЕФАРҚЛИК ФОЖИАГА, СЕРГАКЛИК СОКИНЛИККА ЕТАКЛАЙДИ

Президентимиз Шавкат Мирзиёев илгари сурган 7 та миллий дастур юртимиз эртаси, миллатимиз соғлом генофондини асрашнинг мустаҳкам ҳуқуқий пойдеворидир. Бешинчи йўналиш сифатида белгиланган “Суд мустақиллигини кучайтириш ва қонун устуворлигини таъминлаш” тамойили жамиятимизда умумий қадриятга айланиб бормоқда.

Хайрулло АБДУРАҲМОНОВ.

Хар қандай жиноят, ҳар қандай иллат, энг аввало, маҳаллада куртак ёзади. Демак, унинг илдизини қирқиш ҳам айнан маҳалланинг ўзида, вақтида амалга оширилиши шарт. Айниқса, бугунги кунда инсоният келажакига таҳдид солаётган гиёҳвандлик воситаларининг ноқонуний айланмасига чек қўйиш долзарб аҳамият касб этмоқда. Сабаби, заҳри қотил ёш авлоднинг онги ва соғлиғига жиддий хавф солади.

Кейинги пайтда юртимизда гиёҳвандлик воситалари савдосига қарши курашиш тизими мутлақо янги, замонавий ва технологик босқичга чиқди. Тезкор ёндашувлар ва сергаклик натижасида трансмиллий ва виртуал жиноий гуруҳлар фаолиятига чек қўйилмоқда. Ички ишлар вазирлигининг жорий йил 6 ойлик таҳлиллари ҳам фикримизга исбот бўлади.

Ички ишлар вазирлиги Жамоат хавфсизлиги департаменти хуқуқбузарликлар профилактикаси хизмати бошлиги ўринбосари, полковник Раҳимжон Наимовнинг маълум қилишича, шу йилнинг январь ойидан июнь ойигача бўлган даврда Республика бўйича нарқоайланма билан боғлиқ жами 8 653 та жиноят иши очилди. Жиноий гуруҳлар ҳамда алоҳида шахслардан жами 2 тонна 733 килограмм гиёҳвандлик воситалари олиб қўйилган. Умумий ҳажмининг 52 килограммдан ортиғини ёшлар орасида тез тарқалаётган, ўта хавфли синтетик моддалар ташкил этган. Бу жараёнда, аynиқса,

маҳаллаларда махсус тадбирлар ташкил этилгани яхши самара берди.

Жумладан, Жиззах шаҳридаги “Зилол” маҳалласи ҳудудида профилактика инспекторининг сергаклиги ва ўз ишига бўлган юксак масъулияти сабабли 5 килограмм вазндаги заҳри қотил йўқ қилинди. Агар шу фурсат бой берилганда, оғу қанчадан-қанча хонадонларга бахтсизлик олиб кириши мумкин эди.

— Бизнинг энг катта вазифамиз — маҳалламизнинг тинчлигини, фарзандларимиз келажакини асрашдир, — дейди Жиззах шаҳридаги “Зилол” маҳалласи профилактика инспектори Жаҳонгир Унгалов. — Президентимиз Мустақиллигимизнинг 35 йиллик тантанасидаги нутқидан ҳар бир соҳадаги келгуси вазибаларга алоҳида тўхталди. Мен ҳам ўзим учун керакли жиҳатларни белгилаб олдим. Жумладан, кибержиноятчилик, гиёҳвандлик ва одам савдосининг олдини олиш бўйича чораларни янада кучайтириш ана шуларнинг энг муҳими ҳисобланади.

Бунинг учун таъсирли тарғиботни йўлга қўйдик. Ота-оналарга фарзандларининг юриш-туришига, дўстлари даврасига, ижтимоий тармоқларда кимлар билан мулоқот қилаётганига бефарқ бўлмаслиқни тушунтиряпмиз. Зеро, бефарқлик оғир фожиага сабаб бўлиши, сергаклик эса юзлаб ҳаётларни асраб қолиши мумкин.



Хулоса сифатида айтиш керакки, рақамлар ортда минглаб асраб қолинган ҳаётлар, фожиядан қутқарилган оилалар, фарзандлар тақдири турибди. Зеро, маҳаллалар хавфсизлигини таъминлаш тинчлик ва барқарорликнинг энг муҳим кафолатидир.



Mahalla

Ўзбекистон маҳаллалари уюшмасининг ижтимоий-сиёсий, маънавий-маърифий газетаси

Бош муҳаррир:
Бахтиёр АБДУСАТТОРОВ

Дизайнерлар:
Лазиз Мейликов
Шерзод Маманов

Ўзбекистон Республикаси Президенти Администрацияси ҳузуридаги Аxbорот ва оmmавий коммуникациялар агентлиги томонидан 2024 йил 7 майда №271590 рақами билан давлат рўйхатидан ўтказилган.

Муассис: «MAHALLA DAVRIY NASHRLARI» МЧЖ

Тахририят манзили:
100192, Тошкент шаҳри
Мустақиллик шoҳ қўчаси 59-уй.
Телефонлар:
71 233-39-89, 71 233-10-92.
Нашр кўрсаткичи: 148.

«Шарқ» НМАК
босмахонасида чоп этилди.
Босмахона манзили:
Тошкент шаҳри
Буюк Турон кўчаси 41-уй.

Газета тахририят компьютер
марказида саҳифаланди ва
офсет усулида босилди.

Ўлчами — 380x587, 4 б.т.
8 345 нусхада чоп этилди.
Буюртма №: Г-920

